

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mehmet KARATAŞ

DANIŞMAN
Doç. Dr. Taner BOZKUŞ

BARTIN-2019

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE
İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mehmet KARATAŞ

DANIŞMAN
Doç. Dr. Taner BOZKUŞ

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

*
Mehmet KARATAŞ tarafından hazırlanan “Ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (İstanbul Örneği)” başlıklı bu çalışma, **16.08.2019** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda **oy birliği** ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Taner BOZKUŞ(Danışman)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Murat SARIKABAK

Üye : Doç. Dr. Ümit YETİŞ

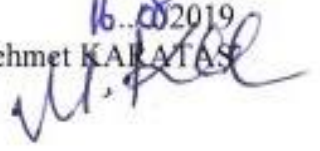
Bu tezin kabulü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarih ve ..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. ~~Taner BOZKUŞ~~ danışmanlığında hazırlamış olduğum **"Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (İstanbul İli Örneği)"** adlı Yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

16.08.2019
Mehmet KARATAŞ

ÖN SÖZ

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi derslerinin gerektiği gibi işlenmesi çocukların eğitim yaşantılarının ve sosyal hayatlarının en önemli konularından birisidir. Çocukların beden eğitimi ve spor yoluyla kendilerini ifade etmeleri, kişilik ve beden gelişimlerinin sağlanması onların en doğal eğitim hakkıdır. Okullarda beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin hedeflenen doğrultuda gerçekleşmediği bir gerçektir. Ülkemizdeki lisanslı sporcu sayısı ve uluslararası yarışmalardaki sonuçlar bunun göstergesidir.

Beden eğitimi diğer derslerden farklı olarak insanın bütün yaşantısı boyunca bağlantılı olduğu bir süreçtir. Anayasa ve yasalarla belirlenmiş ve milli eğitimin temel değerlerinden olan beden eğitimi ve sporla çocukların öngörülen hedeflere ulaştırılması eğitim kurumlarının temel görevleri arasındadır. Bu nedenle ilköğretim kurumlarındaki öğrencilerin beden eğitimi dersi hakkındaki düşünceleri ve beklentileri doğrultusunda sorunlara çözüm önerilerinde bulunulması hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, yüksek lisans eğitimim boyunca değerli bilgilerini benimle paylaşan, kullandığı her kelimenin hayatıma kattığı önemini asla unutmayacağım saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Taner BOZKUŞ'a; bilgilerinden ve tecrübelerinden her daim yararlandığım Doç. Dr. Mutlu TÜRKMEN'e bu günlere gelmemde en büyük pay sahibi olan aileme, çalışmanın uygulama aşamasında yardımlarını esirgemeyen çok değerli hocalarıma ve her daim bana destek olan değerli dostum Metehan GÜMÜŞ'e teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet KARATAŞ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (İstanbul İli Örneği)

Mehmet KARATAŞ

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitim ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Taner BOZKUŞ

Bartın 2019, Sayfa: XI+42

Bu çalışmanın amacını; ortaöğretim 9. sınıflarında eğitim ve öğretim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının, cinsiyet değişkenine göre, okul türü değişkenine göre, ailenin eğitim durumu ve aylık gelir değişkenine göre, düzenli spor yapma değişkenine göre, ebeveyn sağ olup olmama durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi oluşturmaktadır.

Bu çalışmamızda mevcut olan bir durumu tanımlamaya ve açıklamaya çalıştığımız için araştırma tarama modelindedir. Araştırma için uygulanan beden eğitimi dersi tutum ölçeği iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, öğrencilerin kişisel bilgi ve özelliklerini içeren 14 sorudan; ikinci bölüm, Ortaöğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinden oluşmuştur. Çalışmada İstanbul ili Avcılar, Bağcılar, Başakşehir, Büyükçekmece, Çatalca ilçelerinde bulunan ve tesadüfi yöntemle seçilen on liseden 1100 ortaöğretim 9. Sınıf öğrencisine beden eğitimi dersi tutum ölçeği uygulanmıştır. Uygulanan bu ölçeklerden 999 tanesi değerlendirmeye uygun bulunmuştur.

Beden eğitimi dersi tutum ölçeği formunun ilk ve ikinci kısmında bulunan değişkenlerin normal dağılımda olup olmadıkları Kolmogorov-Smirnov Testi ve Shapiro-Wilk Testi ile tespit edilmiştir. Parametrik test varsayımlarının karşılandığı varsayımından hareketle alt sorunlara ilişkin, bağımsız örneklemelerde t-testi ve çoklu karşılaştırmalar için Anova kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değişkenler arasındaki ilişkin düzeylerini bulmak için Pearson korelasyon katsayısına bakılmıştır. Anlamlılık seviyesi için $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

Araştırma sonucunda cinsiyet değişkenine, ailenin sağ olup olmama durumuna göre anlamlı farklılık bulunmazken okul türüne, ailenin sosyo ekonomik düzey değişkenine ve düzenli spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı olan tutumlarına olumsuz etki eden etmenler daha derinlemesine araştırılabilir ve beden eğitimi dersine olan tutumların pozitif yönde seyrine katkıda bulunulabilir.

Anahtar kelimeler: Tutum, Beden Eğitimi ve Spor, Ortaöğretim

ABSTRACT

Master's Thesis

Investigation of the Attitudes of the 9th Graders of Secondary Education on the Physical Education Class (Istanbul Province Example)

Mehmet KARATAŞ

Bartın University

Institute of Educational Sciences

Department of Physical Education and Sport Teaching

Physical Education and Sport Education

Thesis Advisor: Associate Prof. Dr. Taner BOZKUŞ

Bartın 2019, Pages: XI+42

The aim of this study; The attitudes of the students attending the 9th grades of secondary education in relation to physical education course according to gender variable, according to school type variable, according to the educational status of the family and monthly income variable, according to regular sporting variable, parental right or not status the differences between the two groups.

In this study, we try to define and explain a situation that is present in the research screening model. The attitude scale of physical education course applied for the research consists of two parts. The first part consists of 14 questions including personal information and characteristics of the students; The second part consists of the Attitude Scale of Physical Education Course for Secondary School Students. In this study, 1100 secondary school 9th grade students from 10 high schools located in Avcılar, Bağcılar, Başakşehir, Büyükçekmece, Çatalca districts of Istanbul and randomly selected were applied to the physical education lesson attitude scale. 999 of these scales were found suitable for evaluation.

Kolmogorov-Smirnov Test and Shapiro-Wilk Test were used to determine whether the variables in the first and second part of the physical education course attitude scale were in normal distribution. Based on the assumption that parametric test assumptions were met, Anova was used for independent samples t-test and multiple comparisons. Pearson correlation coefficient was examined in order to find the relationship between the variables. $\alpha = 0.05$ was chosen for the significance level.

As a result of the research, while there was no significant difference according to gender variable, whether the family was alive or not, there was a significant difference according to the type of school, socio-economic level variable and regular sports.

According to these results, the factors that negatively affect students' attitudes towards physical education and sports lesson can be investigated in depth and contribute to the positive course of attitudes towards physical education course.

Keywords: Attitude, Physical Education and Sports, Secondary Education

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BEYANNAME	IV
ÖN SÖZ	VI
ÖZET	VII
ABSTRACT	IX
İÇİNDEKİLER	XI
TABLOLAR LİSTESİ	XIV
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.3. Araştırmanın Önemi.....	1
1.4. Sayılılar	1
1.5. Sınırlıklar	1
BÖLÜM II: LİTERATÜR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	2
2.1. Spor.....	2
2.1.1. Sporun Tanımı ve Önemi	2
2.1.2 Sporun Amaç ve Fonksiyonları.....	3
2.2. Takım ve Bireysel Sporlar	4
2.2.1. Takım Sporları.....	4
2.2.2. Bireysel Sporlar.....	5
2.3. Sporun Bireyler Üzerine Etkileri	6
2.3.1. Sporun Sosyal Etkileri	6
2.3.2. Sporun Psikolojik Etkileri	6
2.4. Eğitim.....	6
2.5. Eğitimin Amaçları.....	7
2.6. Beden Eğitimi	8
2.7. Beden Eğitiminin Önemi	10
2.8. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	11
2.9. Beden Eğitiminin Temel Faydaları.....	12
2.10. Çocuklar ve Gençlerde Spor Eğitiminin Önemi	13
2.11. Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitimin İçerisindeki Yeri ve Önemi.....	14
2.12. Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin işlenişi	14

2.12.1. Başlama Evresi	14
2.12.2. Esas Evre	15
2.12.3. Bitirme Evresi	15
2.13. Beden Eğitimi Öğretmeninin Derste Karşılaştığı Sorunlar	15
2.13.1. Ders Saatinin Yetersizliği.....	15
2.13.2 Tesis Araç-Gereç Yetersizliği	16
2.14. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Fiziksel, Psikomotor (Sinir, Kas), Zihinsel, Duygusal ve Toplumsal Boyutlarına Katkıları	17
2.14.1. Fiziksel Gelişimdeki Rolü.....	18
2.14.2. Psikomotor Gelişimdeki Rolü	18
2.14.3. Zihinsel Gelişimdeki Rolü	19
2.14.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü	20
2.15. Orta Öğretim Öğrencisi İçin Beden Eğitimi Dersinin Önemi	20
2.16. Tutum.....	21
2.17. Tutumun Öğeleri.....	22
2.17.1. Bilişsel Öge	22
2.17.2. Duyuşsal Öge	23
2.17.3. Davranışsal Öge	23
2.18. Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitiminde Kullanılması	23
2.19. Beden Eğitime İlişkin Tutumlar	24
2.20. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ile İlgili Yurt içi Araştırmalar	25
2.21. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Yabancı Kaynaklı Tutum Çalışmaları.....	26
BÖLÜM III: YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Konusu	28
3.2. Araştırma Modeli	28
3.3. Evren ve Örneklem	28
3.4. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	29
3.5. Verilerin Analizi	30
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	31
BÖLÜM V: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	33
5.1. Tartışma	33
5.2. Sonuç	37
5.3. Öneriler	37
KAYNAKÇA.....	40

EKLER	46
ÖZGEÇMİŞ	51

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
4.1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik T-Testi Sonuçları.....	31
4.2. Araştırma Grubunun Okul Türü Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik T-Testi Sonuçları.....	31
4.3. Araştırma Grubunun Yaş, Baba ve Anne Eğitim Durumu ile Aylık Gelir Değişkenlerine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının İlişki Düzeyleri Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....	31
4.4. Araştırma Grubunun Düzenli Spor Yapma Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Anova Sonuçları	32
4.5. Araştırma Grubunun Ebeveyn Sağ Olup Olmama Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Anova Sonuçları.....	32

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu kısımda problem durumu, çalışmanın amacı, çalışmanın önemi, çalışmanın varsayımları, çalışmanın sınırlılıkları ayrıntılı bir şekilde ele alınarak açıklanmıştır

1.1. Problem

Araştırma boyutunda yapılan çalışmaya ait problem cümlesi böyle tanımlanabilir: İstanbul'un belirli ilçelerinde Ortaöğretim 9. Sınıflarında öğrenim gören talebelerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmamızın gayesi, İstanbul'un belirli ilçelerinde Ortaöğretim 9. Sınıflarında öğrenim gören talebelerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarının farklı etkenler aracılığıyla konu ile alakalı beden eğitimi tutum ölçeğinden faydalanılarak tartışılmasıdır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırmamızda İstanbul'un belirli ilçelerindeki liselerde eğitim öğretim gören lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine bakış açısının tespit edilmesi, nasıl bir seviyede olduğunu kavramak ve benzer araştırmalar ile müzaheret ederek yapılacak olan yeni araştırmalara yol gösterecek olması sebebiyle önem arz etmektedir.

1.4. Sayıtlılar

Veri toplama aracının tüm yetkileri kapsadığı ve görüşleri ortaya çıkaracak nitelikte olduğu,

Ölçme aracının yeteri kadar geçerli ve güvenilir olduğu,

Katılımcıların ölçek sorularına doğru yanıt verdiği sayıtlı olarak kabul edilebilir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmada, 2015/2016 öğretim yılında İstanbul genelinde farklı ilçelerden pilot liseler seçilip toplamda 10 öğretim kurumunda eğitim ve öğretimine devam eden 1100 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

LİTERATÜR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Spor

Spor; bireyin topluma uygunluk göstermesi, ruhen ve fiziksel sağlığı, müsabaka kazanmayı amaçlamakta, bireyin kendini tanınması ve ilerlemesi yönünden uzmanların sundukları bir brans, toplumların izlediği, mücadeleye dayanan bir eğitim için yöneticilerin uyguladıkları bir yöntem, bireye eğlence veren bir oyun olgusunun, bazı kurallara ait uygulama biçimidir (Sucan, 2012).

Kültürleri, inançları, ait oldukları toplumları eğitimleri farketmeksizin belli kurallar etrafında kişileri toplayan, yarıştıran, birbirleriyle etkileşim sağlayan, kişilerin yaşantılarına giren ve bununla beraber toplumsal yapıya göre değişen bir olgudur (Bayraktar, 2003).

2.1.1. Sporun Tanımı ve Önemi

Spor bireylerin ortaya attığı, ilerletilebilen, ayarlanabilen ve hareketli bir yapıdır. Sporun bu ifadesi onu suni kılarken spor yapabilmek için olan hareketler, maharetler ve oyun becerileri doğaldır dersek doğru olur (Okur, 2012). Zamanla ruhsal, bedensel ve beceri gereksinimlerine ihtiyaç duyan spor, faaliyetleri müsabakaya dayalı ve kendince kuralları olan bir faaliyetler bütünüdür (Pala, 2012)

Spor faaliyetleri, kişisel ve kısıtlı yerlerde yapılmasının yanı sıra büyük alanlarda ve ulusların katıldığı yerlerde de bulunmaktadır. Bu faaliyetler fiziksel hareketler, oyunlar ve yarışmalar olarak uygulanmaktadırlar (Tokat, 2013).

Toplumsal olarak spor faaliyetlerinin fazlaca büyüklerin ve topluca yapılanları öne çıksa da, kişinin kendini geliştirmesinde etkili olan bir olgudan daha küçükken yapılan spor çocuğu destekler nitelikte olacaktır. Motorik gelişimine uygun olarak devinim alanlarını çoğaltarak bireye sporu sevdirmeye ve devamlı yapma olanağı tanır, müsabaka alanında tutumunu dengeler, beğenilerek ruhsal, sosyal ilerlemesini kaydeder ve topluma uyum sağlar (Kılıç, 2015). Bununla beraber spor yalnızca büyükler için özgü olarak benimsenmemeli, çocuğun gelişimine olan etkileri göz ardı edilmemelidir.

2.1.2 Sporun Amaç ve Fonksiyonları

Sporun içinde olan bireyler, toplumsal birikimlerini spor sayesinde yükselteceği sebebi ile fiziksel ve ruhsal etkisinin yanında, etrafında etkisiyle toplumsal ve ruhsal olarak olumlu etki görecektir. İyi olmayan arkadaş çevresi, günümüzde kişiler ve ebeveynlerin en büyük sorunları olurken, spor ile ilgilenen bireyler kötü alışkanlıklara bulaşmalarının önüne geçerek bir kalkan oluşturur. Toplumun geneline faydalı olmaya çalışan spor bilimleri, bir bakıma olumlu bir çalışmadır. Spor, toplumsal kurallar bulunabilir fakat, evrensel bir yapı olduğu hatırlanmalıdır, bugün spor toplumsal, ruhsal, bedensel ve ekonomik olarak farklı alanlardan araştırılmaktadır (Erciş, 2012).

Bu açıklamalara ilaveten, sporun birden fazla hedefi ve çalışma şekli vardır. Spor, bireylerin ruhsal yaşantısına olumlu etki ederken, fiziksel gelişimini sağlar ve yapabileceklerini görerek bireyin özünü tanımaya, bu tanımıyla yaratıcı alanların göz önüne sererek bir şeyler yapmasına yardımcı olur. Ferdi veya takım olarak fark etmeksizin takım çalışmalarında ekip ruhunu elde ederek, bireylerin arasındaki etkileşime yardımcı olur. Arkadaş alanını çoğaltarak beraber yaşama uyum sağlayan kişiler böylelikle beraber olur ve rekreatif zamanlarını olabildiğince etkili değerlendirip başka alanlardaki gelişimine de yardımcı olur. Spordaki kazanma arzusu kötü bir rekabetten daha öte dengeleyici bir yapı olarak önümüze çıkar. Bu olumlu rekabet ortamı kişilerin yaşamlarına olumlu etki yaparken, toplumsal çevrelerinde geniş arzuları azaltarak bireylerin aralarındaki iletişimde olumlu rol oynar. Hepsine ilave olarak, spor evrensel olduğundan bireylerin bileceği ve göreceği farklı yapıdaki kişilere karşılık, onlara saygı duymayı, anlayış göstermeyi de öğretecektir (Durmuş, 2015)

Spor yapan kişiler, farklı yarışmalara katılabilirler. Bu yarışmalar kendi alanındaki takım ve bireysel aktiviteler olabileceği gibi ulusların da katılabileceği mücadeleler olabilir. Böylelikle spor, beraberlik oluşturarak herkesin benimsediği aidiyetliğin ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Sporcu kişiler farklı yönlerden kendini geliştirmiş kişilerden oluşacağından, iyi bir nesil kendileri gibi gelişim sağlamalarına yardımcı olup toplumun gelişimine olumlu etki edecektir. Özgüveni olan, çaba göseteren, takımla beraber hareket etme anlayışını benimsemiş, hangi sonuç olursa olsun rakibi onure etme veya kaybetmeyi hazmetmeyi bilen kişiler, toplumda çok önemli yer edinecektir.

Spor kişilere bir tek ruhsal, toplumsal olgular kazandırmaz. Fiziğini düzeltir ve hareketli bir vücut oluşturacağından atik, güçlü ve fit olan fizikler oluşacaktır. İlâveten analetik düşünme ve uygulamayı yükselten spor, bireylerin muhakemesini arttırmak, seri ve düzgün hüküm vermesini sağlar (Gezer, 2014)

Toplumun en küçük yapı taşı olan aileler, bireylerin spora yönlendirilmesi için en büyük etkidir. Bireyler, hemen her şeyi aileden öğrenirken, biraz büyüdükten sonra çevresindeki gelişimlerden etkilenebilir. Çevrelerindeki sporcu bireylerden etkilenmeleri daha güzel bir gelişim sürecine ön ayak olur. Spor, kişilerin karakterlerinin gelişmesine, benlik oluşumuna ve tabi ruhsal hallerine kendini tanıyarak becerileri çevresinde gelişim oluştururken; takımda veya sporcular arasında birliktelik kabullenmeyi, kendini iyi bir şekilde anlatmayı heyecanlanmadan her türlü sonucu Kabul ederek ilerdeki öğretim, iş, toplumsal hayatında başarılı olmalarına etki eder. Böylelikle spor içten içe gelişirken toplumu da geçmişten günümüze etkileyecek varlığını devam ettirmektedir (Bayram, 2013).

Bunlara bağlı olarak, farklı alanlarda katkı veren sporun bireylere aşılması sürecinde ailenin önemine önem verilmesi ve bireyin becerileride bilinerek spora yönlendirilmesi fakat bu süreçte bireyi spordan uzaklaştıracak etmenlerin ortadan uzaklaştırılmasına önem verilmedi. Küçüklükten büyüklüğe giden gelişim süresinde spor faaliyetleri ruhsal, bedensel, toplumsal ilerlemesini desteklerken bireylere yaşamı boyunca katkı oluşturmayı hedef edinir (karavelioğlu, 2012)

2.2. Takım ve Bireysel Sporlar

2.2.1. Takım Sporları

Bireylerin beraber bir ortamda olmaları her daim istedikleri gibi oluşmaz. Zorluklar, gereksinimler, iş koşulları ve maddi olanaklar bireyleri aynı ortamda olmalarına olanak sağlar. Takım sporlarında da aynı durumlar olmaktadır. Bireyler katılacakları gruplarla aynı durumda olabilmektedir fakat bazı karşı karşıya yapılan yarışmalarda birbirine karşı gruplar denk gelebilir veya zorunluluktan dolayı hali hazırda olan ekibinde bulunabilir, diğer ekiplere geçiş sağlayabilir böyle durumlarda, bireyler kendi istedikleri gibi hareketler edemez. Herşeye uyum sağlamayı gerektirirken, bu uyum, takım sporlarında bireylerin anlayışlı olmalarına birlikte hareket etmeye, grup içi etkileşime etki edecektir. Kişisel sporlardada bulunması gereken bu uyumun ekip sporlarında önlerde olduğu bilinmektedir (Ulukan, 2012).

Takım sporları toplumlar arasında bulunma özelliğini ferdi sporlara oranla fazlaca bulunmasının etkisiyle de tüm insanlık için önem arz eder ve böylece bir etkinlikten ziyade herkesin beğendiği bir olgu olur. Profesyonel olan ekipler, kendilerini destekleyenlerin katılımı ile bir marka olur, böylelikle spor ekonomisi oluşur ve bu plana katkıda bulunur. Sporun rekreatif olarak görünmesinin dışına çıkarmak ekonomistlerinde bu konuya dikkatini çeker (Güvendi, 2019).

Toplu olarak oynanan oyunlar halinde önümüze gelen ve genellikle bir müsabaka ortamında belirli kuralları olan bazı fiziksel aktiviteleri gerektiren ekip sporlarında, sporcular sadece ferdi becerileri ile ekipte olmaz (Akbulut, 2014). Ferdi becerilerinin ekip için sağlayabileceği pozitif etkinin üst seviyede olması için sporcuya yön verilir ve onda olan özellikleri ortaya çıkartılır. Ekip özelliklerinin kullanımının olduğu ekip sporlarında bireylerin mesuliyet alarak toplumsal özelliklerinin ve önderlik becerilerinin ilerlemesine etkide bulunur (Cansoy, 2015)

2.2.2. Bireysel Sporlar

Ekip sporlarının aksine, birlikte uyumun az olduğu, ekibin bir başka ekiple değil, ferdi mücadeleye dayalı, genellikle birbiri ile etkileşim olmadan yapılan sporlar ferdi sporlar olarak bilinmektedir. Ferdi sporlar, bireylerin özgüveninin artması, ani karar alma, kendini ezdirmeme, düzgün bir birey olma becerilerini geliştirirken bireylerin kendini tanımasını sağlar. Yüzme, atletizm, cimnastik gibi sporları ferdi olarak sayabiliriz (Ezelsoy, 2015).

Ferdi sporlar, hep rakibe karşı olmaz. Çevreye ve doğaya karşı verilen çabalar da ferdi sporlardandır. Böyle sporlar kızak, rafting, tırmanma ve benzeri doğa ile iç içe ve etraftan bir yardım almadan doğaya karşı yapılabilmektedir. Başka bir yönden bazen sporcular rakibi ile birebir yarışmadan da yarışma içinde bulunabilir. Cimnastik, üç adım atlama, yüksek atlama, çekiç atma gibi sporlarda yüz yüze müsabakalarda olmasa da bir yarış içerisinde olurlar. Birebir ve ferdi olan sporlara en güzel örneklerden kort tenisini verebiliriz. Bu tarz sporlarda rakibiniz Alana gelmezse musabakada başlamayacaktır (Tanrıverdi, 2012).

Bireylerin yüzyüze bir kişiyle mücadele vererek spor yapmak istemesi genellikle fazlaca erkeklik benliği gerektirir. Savunma sporları kişide kendine güveni, ani karar alıp uygulama, kendini ezdirmeme, saygı göstermeyi bilme becerilerini geliştirir ve kendini daha iyi tanımayı öğretirken sınırlarını zorlamasına imkan verir. Karşısındakine fiziksel zarar veren spor gibi görülürken aslında kendi içinde kuralları olan ve saygı içeren sporlardır. Diğer yandan, bireylerin temas kurmadan yapılan sporlara, tenis, okçuluk, cimnastik gibi

sporları örnek gösterebiliriz (Yıldırım, 2011).

2.3. Sporun Bireyler Üzerine Etkileri

Spor, birden fazla etkileri ile kişilere ve topluluklara olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Bireylerin bedensel, ruhsal olarak pozitif yönde etkilemeyi hedefleyen spor aktivitelerinde, birinci fazda ferdi olarak yapılacak adımlar çok önem arz etmektedir. Kişilerin yapacağı fiziksel hareketler, sürekli yapılması durumunda birey daha iyi bir bedene ve psikolojik yapıya ulaşmasına etki edecektir (Ağılönü, 2014).

Süreklilik devam ettiği halde etkisi fazlalaşan spor, belirli bir yaştan sonra ortaya çıkabilecek rahatsızlıkların önüne geçer aynı zamanda şişmanlama, ruhsal bozukluk, astım gibi hastalıkları önler ve bireylerin daha rahat bir yaşam sürmesini sağlar (Tekin, 2013).

2.3.1. Sporun Sosyal Etkileri

İnsanlığın oluşumundan bu yana hayatının her alanında etkisi var olan spor, rekabete dayalı belli kuralları olan, bireylere zevk veren faaliyetlere denir. Spor eğitimi, küçük yaşlarda başlamakla bireyin hayat değerlerini yükseltir, sevinçli, ruhsal yönde güzel bir hayat sürmesine etki eder ve bireyin hayat boyu bunu sürdürmesini hedefler (Doğduay, 2013).

2.3.2. Sporun Psikolojik Etkileri

Güdülenme, bireysel başarı için kişilerin her daimihtiyacı olan yapıdır. Yalnızlık olgusu, başarıyı azalttığı gibi sosyal olmayı da güçleştirir. Kişinin birlikte hareket etmesini öğreten spor bu sayede tek kalma psikolojisinden uzaklaştırır ve ekibin başarısını kendisine de yansıtır. Spor insanları ruhsal olarak rahatlatarak aynı zamanda bir rehabilite merkezi olarakta bilinmektedir (Dalkıran, 2014).

Spor, kişilerin hayatında çok önemli bir yer tutar. Kişinin içinde bulunduğu her yerde önemli bir ruhsal yön vardır. Sporda ruhsal yan, müsabakayı ve sağlıklı olmayı önemli sayan bireyler üstünde büyük bir önem arz eder (Erdoğan, 2009).

2.4. Eğitim

Eğitim; bireylerin buldukları toplumda, tavır biçimlerinin hepsini öğrendiği zamanlar toplamına denir. (Varış, 1978). Varış'a göre eğitimin ana fonksiyonu; insanlarda yer alan yetenek, özelliklerin en iyi düzeye kavuşmasına yardımcı olmak, bu seviyenin olabilmesi için gerekli tutum şekillerinin kazandırılmasını desteklemektir (Varış, 1998).

Çöndü Eğitimi; kişinin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve terbiyenin

gayelerine müsait bir biçimde mübadele getirme zamanlaması olarak tanımlar (Çöndü, 1999). Koçak ise Eğitimi kişiye ait bir etkinlik olduğu için birey biyoloji ve ruhsal yapısı gereği terbiyeye ihtiyacı olan varlık olarak tanımlar (Koçak,2002). şahısların ve cemiyetlerin ilerlemede mühim olan terbiyede, talebelerin tavırlarını pozitif anlamda ilerlemesine katkı veren, bu şekilde cemiyetlere ihtimam veren öğretmenlerin emekleri inkar edilemez olgudur.

Terbiyenin umumi manasıyla, kişileri belirli hedeflere göre geliştirme vetiresidir. Bu vetireden geçen bireylerin karakteri değişir. Bu değişim terbiye vetiresinde öğrenilen veri, yetenek, davranış ve değerler aracılığıyla meydana gelir. (Fidan ve Erden, 1993). Terbiye, daha önceden tespit edilen gayeler doğrultusunda kişiye yeni tavırlar edindirme, kişiyi eğitime ve ilerletme olgusudur. Terbiye kişiye ait ve özel bir olgudur. Birey gerek fizyolojik, gerekse ruhsal anatomisi gereği terbiyeye, gelişime ihtiyacı olan bir canlıdır. (Koçak, 2002).

Terbiye ile alakalı tüm etkinlikler, belirlenen gayelere varmak ve çeşitli fonksiyonları ortaya koymak içindir. Ülkelerin eğitim yöntemlerinde izledikleri bir terbiye yolu ve bu yola orantılı olarak eğitilmesi arzulanan bir şahıs biçimi bulunmaktadır. Değişik terbiye düşünceleri, terbiyede gaye, mazruf, metod, ortam gibi mevzularda değişik yerlere dikkat çeker ve terbiyenin gaye ve görevleri bu terbiye düşüncelerinin merkezinde mahal alır (Şişman, 2007).

Variş'a göre terbiyenin ana fonksiyonları; bireyin mevcutta olan becerilerinin en iyi düzeye ilerlemesini sağlamak ve arzu edilen seviyede olması için ihtiyaç olan tavır şekillerinin katkılandırılmasına yardımcı olmaktır (Variş, 1998).

2.5. Eğitimin Amaçları

İlerleyen teknoloji ve hayat şartlarından oluşan gereksinimler dikkate alındığında, değişiklik önlem alınamayan yapıdır. Bu nedenle varyasyona karşı çıkmak kişinin, cemiyetlerin gelişmemesine sebep verir. Yenilikçi, güncel hayatı izleyerek yürütüme dönük kişiler geliştirmek terbiye sayesinde gerçekleşir. Her yerde kişilere değişim ve ilerleme için veri, yetenek ve huy edinme, şahısların içtimai açılardan ilerlemelere ahenk elde edilmesi terbiye sayesinde olası olmaktadır. Eğitimin gayesi; talebenin mektepte kazandığı olgu, yetenek ve davranışlarını karşılaşılan farklı durumlarda değerlendirebilme ehliyetine kavuşmasıdır (Çalgın, 2003).

Genel olarak bakıldığında, belirli hedefler istikametinde kişiler yetiştirmek, şahıslara olgu, yetenek ve davranış edindirme vetiresi olarak görülebilecek eğitim, eğitime ilişkin genel kavramlar içerisinde öncelikle tanımlanması gereken bir kavramdır.

Ergün'e göre terbiyenin gayeleri talebelerin olgusuna, insanlara, derslerin anlamına, mektep derecelerine ve bunun gibi etmenlere göre değişim göstermektedir. Eğitimin ana amacı, öğrencinin psikolojik vaziyetinde oluşturulması istenilen olgu değişikliğidir (Ergün, 1996). Terbiyenin amaçlarını tekvin ederken birtakım kriterlerin bulunması öngörülmektedir.

- Gayeler tahakkuk olabilecek kalitede olmalı,
- İstendik tutum tadilini belirleyen açıda dile getirmeli,
- Yapı içerisinde tanakuz halinde bulunmamalı,
- Bireylerin ana gereksinimlerini tekabül etmeli,
- Sosyal kurallara ve gereksinimlere yanıt vermeli,
- Demokratik kurallara uymalı, şeklinde sıralanabilir (Varış, 1997).

Ana terbiye, bütün insanlığın güzel bir yaşama hazırlamayı gaye edinmiştir. Kişiler arasında müşterek taalluk alanları geliştirmek, talebelere hürmet, dayanç ve arkadaşlığın ne anlama geldiğini göstermek, zekâ ve etkili düşünme becerilerini geliştirecek deneyimlerden geçmeleri için olanak oluşturmak, ana terbiyenin gayelerinden bir kaçıdır (Karaküçük, 1989).

Toplumun çalışanlarının gayelerinin hizasında hedeflerini yitirmemeleri, motivasyonlarını düşürmemeleri, istek ve arzularını kaybetmemeleri, gizillerinden muhtemel olan yardımı yapabilmeleri, devamlı olan bir önderlik düşüncesiyle oluşur. Bu fer ve dayanak devamlı olarak kişileri zinde ve istekli tutarak medeniyet varyasyonunu tahakkuk etmeyi basit hale getirecektir (Coşkuner ve Çoban, 2006, 10).

2.6. Beden Eğitimi

Beden eğitimi ve spor bir toplumsallaşma ve halkla bir araya gelme aracıdır. Bu sebeple beden eğitimi ve spor, kişi tarafından sıhhatinin korunmasına, rekreatif vakitlerden iyi bir biçimde faydanabilmesine olanak sağlayan bir etkinliktir. Bu yönden düşünöldüğünde, teknolojinin ilerlemesiyle meydana gelen sorunların azaltılmasında önem sunmaktadır. Özünde terbiyeninde asıl hedeflerinden biri günlük yaşamın oluşturduğu sorunlara care bulmaktır. Böylelikle, bu konuda beden eğitimi ve spor bir terbiye ögesi niteliğindedir (Baykoçak, 2002).

Açak (2005)'a göre beden eğitimi ve spor, kişileri psikolojik ve fiziksel olarak

geliştiren, minimum efora rağmen maksimum yarar gösteren ve spor faaliyetlerini içine alan bir ilimdir. kişilerin fiziksel, psikolojik yönde ilerlemesini organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen istikrarlı bir biçimde ilerlemesine katkı veren, şahsı özüne ve bulunduğu cemiyete yararlı bir insan olarak geliştiren bilimsel beden faaliyetlerine beden eğitimi denmektedir (Açak, 1997).

Türk toplumlarında Beden Eğitimi ve spor kültürüne verilen ehemniyet, Onları tüm kırsalın sahibi yapmıştır. Türkler; binicilik, okçuluk, avcılık, güreş, kılıç, ağırlık kaldırma ve koşular gibi daha ziyade savaşa hazırlayıcı sportif faaliyetlerde bulunmuş, bunların devamlılığını gökbörü, çögen, cirit gibi oyunları bir beden kültürü haline getirmişlerdir; Yaşamlarının bütün alanlarına etki etmiş olan kültürlerine etki eden bu işerine göç aracılığıyla diğer yerlere de götürmüşlerdir (Türkmen, 1987).

Birey ve cemiyetlerin ilerlemesinde en ciddi etken terbiyedir. Terbiyenin ehemniyeti ve ihtiyacı zaman geçtikçe çoğalmaktadır. Aktepe (2004) eğitimin önemini şu şekilde yansıtmaktadır: Sorunları çözmek için metodlar bulmaya çalışan, kreatif, alaka ve gayelerini oluşturmada egoist olmayan, eşit, kişi münasebetlerinde demokratik ve bağımsız, toplumsal meselelerde esnek, tamamlayıcı nitelikleri olan, iş ahlakı olan kişiyi eğitmek şayet terbiyenin ehemniyetine gönül vermiş milletlerde olasıdır (Aktepe, 2004).

Beden eğitimi; fiziksel, sosyal ve zihinsel devinimleri bir araya toplayan olgudur. Bu oluşumda beden eğitimi gaye değil, araçtır. Büyük adale aktiviteleri aracılığıyla fiziksel özellikleri elde edilerek oluşan bir neticedir. Adale etkinlikleri ile bireyin zihinsel ve sosyal tümlüğü bozmadan, kişinin sosyal yararına en mükemmel gerçekleştirme terbiyesidir. Beden eğitiminde aktivite ihtiyaç olup kişinin gelişmesinde ve büyümesinde tutum ve davranışlarını olumlu yönde gerçekleştiren bir terbiye aracıdır(Kul, 2008).

Yaşantımızda "Beden Eğitimi" ve "Spor" terimleri sıklıkla kendilerini tamamlayan, bir çok kez de kendilerinin özüne giren tanımlamalarla izah edilmeye çaba harcanmaktadır. Kişilerin yaşam unsuru harekettir. İlk çağlarda kişilerin iptidai saikleriyle oluşan ve yalnızca mevcudiyetini müdafaa ve devam ettirmeyi lüzumlu hale getiren "doğal hareketler" kapsardı. Lakin zamane milletleri sanayinin getirdiği olanaklardan faydalanma tarafını seçerek, lüzumlu fiziksel ve zihinsel etkinlikleri doğallıktan çıkarmış, şuurlu olarak kendi icat ettiği metodlarla fiziksel etkinlikleri sağlamıştır. "P. O. Astrant'ırı söylediği gibi kişinin organizması devinim için varolmuştur. sistemi ona uygun olarak düzenlenmiştir" (Çolakoglu, 1986).

Öztürk Beden Eğitimi faaliyetlerini, “her kişinin bireysel bedensel sıhhat ve liyakat mizanında iştirak edeceği, şahsını anlatacağı faaliyetler olduğunu, bedeninin bütünsel işlevini iyileştirebilmeyi eklem ve kasların düzenli bir şekilde öğretici olarak iyileşmesini temin etmeyi, eğitim sonrası meslek ve boş zaman aktivitelerinin zamanı içinde sarfedilen bedensel eforu minimum eforda değerlendirmeyi böylelikle vücudun kontrolünü düzenli bir biçimde devinim ettirmesini işleyen etkinlik yöntemidir” diye söylemiştir (Öztürk 1982).

Tamer ve Pulur (2001)’a göre Beden Eğitimi, bireyin bedensel devinimlere iştirak etmek biçimiyle tutumlarında maksatlı olarak beden eğitiminin gayelerine yaraşır (fiziksel, ruhsal, psikolojik) değişim oluşturma vetiresidir. Beden terbiyesinde terbiyenin başka dallarından değişik olarak “devinim öğrenme ve devinim aracılığıyla öğrenme” temel olmaktadır. Diğer bir söylemle beden terbiyesi “bedensel devinim aracılığıyla kişinin terbiye edilmesidir”

Belirli ülkelerde yapılan ciddi terbiye vasıtalarından olan beden eğitimi ve spor çalışmalarının gayesi, kişilerin bedensel, toplumsal, ruhsal, medeni gelişimlerine yardımda bulunarak insanların sağlam kuşaklarca devam etmesini hazırlamaktır (Sunay, 2002). Terbiyede gayelerin oluşabilmesi talebenin bilinç terbiyesi ile birlikte bedensel eğitimiyle olanaklıdır. Beden eğitimi ve spor, ana terbiyenin önemli kısmıdır. Amaçları bakımından aynı yönde olan iki terbiyede, aslında kendilerini tamamlayıcı bir vasıf üstlenir (Yavaş, 1996).

Ülkemizde, İkinci Meşrutiyet zamanından sonra ülke, beden eğitimi ve sporu bir tasarı olarak işlemiş ve beden eğitimi ve spor yalnız mekteplere özgü olmayıp, günlük aktivite uygulamalarının içinde olmuştur. (Türkmen, 2013).

2.7. Beden Eğitiminin Önemi

Beden eğitimi kişiyi topluma hazırlar. Kişinin bedenini geliştirip, eğitmesiyle beraber fikir ve ruh terbiyesinin gelişiminde de rol oynar. Gençlerin, yaratıcı ve üretici yetişmesinde sosyal birleşmeye ve toplumsal ilerlemeye fazlaca yardımı bulunmaktadır. Beden terbiyesi bireyleri sağlıklı ve nitelikli duruma ulaştırıp onları lazım olan veri ve yeteneklerle donatmakla kalmaz aynı zamanda sosyal alanlarının ve ilgilerinin de farklı olmasını sağlar. Rekabet, çaba, işbirliği ve uyum içinde olur. Gelişmekte olan insanların bütün yönlerine pozitif etkide bulunmakta, gelişme çağındaki bireyler için bedensel sağlık, fizyolojik gelişme, sağlıklı kişiliğin teşekkül etmesi ve ruh sağlığının iyi olması açısından önemlidir (Aracı, 1999).

Bucher ve Koenig (1983), Harmandar (2004) beden terbiyesinin ehemniyetini Şu Şekilde açıklamaktadır: Ana terbiyenin bütünleyici ve ayrılmaz bir parçası haline gelen beden terbiyesi, canlının ilke prensibine dair olarak bireylerin fiziksel tekamülü, devinim kabiliyetlerinin tekamülü, psiko motor tekamülü, bireysel ve sosyal ahenk uydurması (bireyin terbiyesi) açısından büyük bir öneme sahiptir. Başka bir çalışmada beden terbiyesinin ehemniyeti Őöyle anlatılmıŐtır: Beden ve bütünsel iŐlevleri iyileŐtirmeyi, sinir kas kordinasyonun düzgün çalışmasını sağlamayı, eğitim sonrası meslek ve toplumsal aktiviteler vetiresi içinde tüketilen bedensel kuvveti en iyi olacak Şekilde kullanmayı, böylelikle vücut kontrolü, düzenli bir biçimde devinim yapmasını öğreten bir etkinlik biçimidir (Haywood, 1989).

2.8. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Gayeler iki değişik yönde iŐlenmiŐtir (Bucher,1987).

Bunlar:

1. Bedenin terbiyesi yada devinimin öğrenilmesi: Bu bakış açısı beden terbiyesi gayesinin, fizik ve yetenek tekamülünün temin etmek olduğunu söylemiştir. vücut harba hazırlık, zinde bulunmak ve bu Şekilde farklı gayelerle terbiye edilmektedir.

2. Vücut vasıtasıyla terbiye yada devinimler aracılığıyla terbiye: Bu fikir yeteneklerin elde edilmesi ve fiziksel tekamln sağlanması aracılığıyla tekamln başka Őekillerde istendik tavır farklılıklarının elde edilmesi gayesini taşımaktadır. Bu fikre göre, beden terbiyesi devinim etmeyi öğrenmek ve devinimler vasıtasıyla öğrenmektir.

Günümüzde beden eğitimi ve spor, gelişmekte olan toplumların ana teması olan bedensel, psikolojik, toplumsal ve ruhsal tekamülünü gaye edinen ve ana terbiyenin vazgeçilmez bir öğesi olarak Kabul edilen Şuurlu ve tasarlanmış etkinliklerdir (Yıldıran, Yetim, 1996).

Beden eğitimi eğlence ve spor terbiye gayelerine ait tasarlama, tasarı ve pratiklerde, Őahsiyet tekamül teorileri araŐtırıldıėında fark edilecektir ki, bilhassa tekamül periyotları terbiye zamanı ile yoğun ilişki durumundadır. Bu araştırmalar, ğretim yaklaşımları ile ne kadar alakalandırılırsa, gayelere eriŐme seviyesi basit olacaktır. BaŐkaca tekamül periyotlarının ele alınması ğretimi büyük anlamda geliştirecek, farklı ğretim yaklaşımları oluŐturmasına sebep olacaktır (Topkaya, 2004).

Görüldüğü gibi, yakın zamanda insanlarda mesuliyet yüklenecek yetiŐkinlerin;

alışmışlık iktisap etmesinde, gerek şahıslar arası gerekse milletler arası güzel münasebetlerin oluşmasında ve sürdürülmesinde aynı zamanda sulh içinde huzurlu yaşamada, çocuklukta başlayan spor faaliyetlerinin çok önemi vardır (Koç 2005).

2.9. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

Adam'sın hazırlanan Beden Terbiyesi için mühim kabul görülen ilimsel olgular böyledir (Burcher, 1979).

1. Terbiye bütünüyle bedeni kapsayan bir olgudur. Beyin-vücut işbirliği terbiyenin ana düşüncesidir.

2. Beden eğitimi ve spor dersi eğitimden ayrı kabul edilemez, bunlar ayrılmaz bir parçadır.

3. Beden eğitimi ve spor dersi tekamül niteliklerine orantılı olarak uygulanır. Kişinin bedensel tekamülü büyük adalelerin çalıştırılabildiği aktivitelere dayalıdır.

4. Beden eğitimi ve spor dersinin boş zamanları değerlendirme gayesinde vardır.

5. Beden eğitimi ve spor dersi yapıcı yaklaşıma takviye eder kişiyi tekamül ettirir. kişi farklı devinimler keşfedebilir ve uygulayabilir.

6. Beden eğitimi ve spor medeniyetler arası ilişkiye katkı sağlar spor kültürünün devam etmesine olanak verir.

7. Beden eğitimi ve spor bireyin özüne ulaşmasını sağlar. etkinlik halindeki iletişim hislerin dile getirilmesi için bir araçtır.

8. Beden eğitimi ve spor, duygusal tekamüle katkıda bulunur. Etkinlik vasıtasıyla ekip arkadaşları ile ortak iş yapımını öğrenir ve bunu yaşamın her kısmında uygulayabilir.

9. Beden eğitimi ve spor, bedensel elverişliliği yükseltir.

10. Sinir kas koordinasyonun tekamülüne katkı verir.

11. Kişiyi yaşamınca spor düşüncesini dikte eder.

12. Zihinsel tekamülüne katkı verir.

13. Demokratik sosyal hayatına fayda sağlar.

14. Beden eğitimi ve spor dersinde sosyoloji ve psikoloji bilim adamları da yer olmaktadır. Derslerde bu ilimlere de yer verilir.

15. Kişi için devinim ana gereksinimdir. Beden eğitimi ve spor kişide bu gereksinimi

giderir.

16. Oyun, eğitici bir faaliyettir. Oyunun devinimsel yapısı bireyin daha etkili tavır şekillerini açığa çıkarması için faydalanılabilir (Aracı, 2004).

2.10. Çocuklar ve Gençlerde Spor Eğitiminin Önemi

1. Spor vazgeçilmez bir terbiyedir.

2. Bireyi hayata alıştıırır.

3. Bireyin içinde olan terbiye edici bir misyon kabullenmesinin yanı sıra fikir ve psikolojik terbiyesinde mühim tarafı bulunmaktadır.

4. Spor bireylerin ilerki zamanlarda ülke ekonomisine katkı veren toplumsallaşma ve kültürlenmede ciddi öneme sahiptir.

5. Kişiyi toplulukta vazgeçilmez biri yapar.

6. Kötü huylardan uzak durmasını sağlar.

7. Vücut kontrolü için ciddi görev almaktadır.

8. Bireyin kendisini tekabül ettirip becerilerinin farkına varabilmesinde önemli yeri vardır.

9. Kişilerin sıhhatli bir bedene, diri bir görünüşe ulaşmasını sağlar.

10. Toplumsallaşmaya katkıda bulunur.

11. Kazanmayı öğreten ciddi özelliştir.

12. İnsanların terbiye ve ilim seviyesini yükseltir.

13. Çaba sarfetme, birlikte bir şeyler yapıp uyum içine girer.

14. Kişinin kendini geliştirmesini sağlar, fiziksel faaliyetler büyüme çağındaki bireylerde beraber iş yapma, birbirlerini anlama gibi faaliyetler bireyler için önem arz eder.

15. Birey spora erken yaşta başladığında akranlarından o kadar önde olur.

16. Spor yapan bireylerin bedensel becerileri akranlarından daha üst düzeyde olur.

17. Herhangi bir spor ile uğraşan bireylerin özgüvenleri uğraşmayanlara göre daha üst seviyededir.

18. Spor bireyleri kötü alışkanlıklara yöneltmez onlardan uzaklaştırır.

19. Spor iyi bir iyileştirme, normalleştirme aracıdır. (Aracı, 2004).

Hareketin en büyük özelliği bireyin bedensel değişimi üstünedir. Kişi fiziksel devinimini ve becerisini ilerletmeyi herhangi bir yerde beden eğitimi dersinde olduğu gibi yapamaz (Çamlıyer, 1997).

2.11. Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitimin İçerisindeki Yeri ve Önemi

Ana Terbiye, halkın her kısmını güzel bir yaşama yöneltmeyi gaye yapmıştır. Kişilerin birlikte olmasını sağlamak, talebelere hürmet, katlanma ve arkadaşılığın önemini bildirmek, akıl yürütme ve tesirli muhakeme etme becerilerini ilerletmek deneyim kazansınlar diye olanak vermek, ana terbiyenin hedeflerinden birkaçıdır (Karaküçük, 1989).

Ölçülü terbiye ile ilk olarak tanışan talebelere terbiye ve spor hevesini verecek üst düzey bilirkişilerin olması için çalışmalar yapılmalıdır. İlköğretimde beden eğitimi öğretmenliğine önem verilmezken, öteki yönden mekteplerin performans müsabakalarına katılmaları düşünülmekte ve ulusal şampiyonalara kadar organizasyonlar kurulmaktadır. böylelikle talebelere bilinçsiz bireyler tarafından gereğinden fazla ağırlık yükleyerek iş yaptırılmakta ve müsabakalarda en iyisi olmak için üstelenmektedirler. Çoğu zaman talebeler müsabakalara antrenmansız girmesine çalışılmaktadır. böylece bireylerde fazlaca bedensel ve eğitim problemlerinin oluşmasına ve talebelerin cesaretlerini yitirmesine sebep oluşturmaktadır. Hatta mekteplerde sadece müsabaka için uygulanan etkinlikler öğreticinin sadece takımdaki talebelerle ilgilenmesine ve talebelerin genelini salmasına neden olur. Halbuki müsabaka ikinci Planda olmalı geneli kapsayan sportif faaliyetler tasarlanmalı ve uygulamaya geçirilmelidir (Yolcu, 1991).

Beden terbiyesi kişinin bedensel, fiziksel, bilişsel, duygulu ve sosyal tekamülüne ilave hedefine yönelik belirlenmiş fiziksel faaliyetler olarak kabul edilebilir. şimdiye dek görülen tarifler ve hedefler istikametinde beden terbiyesinin kişinin ilerlemesine etkisi bedensel, fiziksel büyüme, bilişsel, ruhsal ve sosyal durumlarda araştırılabilir (Aracı, 2006).

2.12. Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin işlenişi

2.12.1. Başlama Evresi

1. Gerekli Dikkatin Sağlanması,
2. Çocuğa hedeflerinden bahsetmek,
3. Hedef ile alakalı bilinmesi gereken tutumları hatırlatmak.

Bu kademedede kişinin dikkatinin çekilmesi alaka ve ilgi sağlandırılması, yeni kazanımlar için ön koşul kazanımların oluşumunun yoklanması önem arz etmektedir. Bu faaliyetleri daha çok eğitmenin söylemler yapması, sorular yöneltmesi, tartışması gibi yöntemler oluşturmaktadır (Çöndü, 2004).

Ders zamanı uygulanacak faaliyetler için bedeninin etkinliklere katılacak tarzda uygun hale getirilmeli ve iyi hazırlık önemlidir (İnal, 2000).

2.12.2. Esas Evre

1. Talebeye hedef ile ilgili daha evvel kazanılmış durumları anlatma ve yönlendirme yapma.

2. Talebenin gerekli olan tutumları uygulamasını sağlama

3. Tutumların doğruluğu ile alakalı yanıt verme, takviye etme (Çöndü, 2004: 67).

İzlenince doğrultusunda uygulanması istenen mevzunun işlendiği yerdir. Uygulanacak olan etkinliklerin basitten zora ve doğru olmasına ayrıca dikkat edilmelidir. Etkinliklere başlamadan önce yapılacak olan hareketler uygulamalı olarak gösterilmeli ve yapılacak hatalar anlatılmalı ve en sonundada talebenin yapması istenmelidir. Yapılacak uygulama anında hareket durdurulmalı, hatalar söylenmeli ve yapılması gerekenler anlatılmalıdır. Doğru yapılan devinimler pekiştirilmeli, olumlu dönüşler verilmeli, bolca tekrar yaptırılmalı ve talebeye yardımcı olunmalıdır (Çöndü, 2004: 68).

2.12.3. Bitirme Evresi

1. Öğrencinin performansının değerlendirilmesi.

2. Kazanımların kalıcı olmasını sağlamak ve devamlılığı için güçlendirmek.

Esas evrede yapılmış olan faaliyet sonrasında oluşan yorgunluğu azaltıcı eğlenceli oyun oynatarak eğitim bitirilmeli (İnal, 2000).

2.13. Beden Eğitimi Öğretmeninin Derste Karşılaştığı Sorunlar

Beden eğitimi ve spor öğretmeninin dersi yaparken karşılaştığı problemler şu şekilde ele alınmıştır.

2.13.1. Ders Saatinin Yetersizliği

Öğretimin ana esaslarından biri, kişileri bedensel ve zihinsel yönden bir bütün olarak geliştirmektedir. Kişilerin farklı ve psikolojik yönden sağlıklı ve keyifli olması, sosyal olarak toplumun ilerlemesinde en önemli şartlarından biridir. Böylelikle beden eğitimi ve spor dersi,

talebelere iyi aktivite alışkanlıkları kazandırmak ve bu alışkanlıkları ömür boyu devam ettirmek için belirginleşen hedefler kapsamına almaktadır (Taşmektepligil vd. 2006).

Bundan yola çıkarak, çağımızda beden eğitimi ve spor dersi bireylerin psikomotor becerilerini iyileştirmek, pozitif tutum ve davranış kazandırması, sporu hayatları boyunca devam ettirebilmeleri açısından önem arz etmektedir.

Genel terbiyenin tamamlayıcılığında beden terbiyesi bireyin gelişimi açısından çok önem arz etmektedir. Türkiye’de yapılan araştırmalarda beden eğitimi ve spor derslerinin hedeflerine ulaşmaktan ırak olduğu yetkililer tarafından belirtilmiştir (Sürethan,2008: 6). Dersin genel amaçlarına ulaşması için uzun vadeli olarak ortaöğretim kurumlarında ders saati haftada en az üç saat olmalı ve bu bağlamda gerekli olan düzenlemeler yapılmalıdır. Seçmeli olarak okutulan kurumlarda ise düzenlemeler yapıp zorunlu olarak okutulmalıdır. Dersler 2+1 şeklinde (iki saat uygulama bir saat teorik) planlanmalı ve uygulamaya konulmalıdır (GSGM, 1999).

Özellikle son zamanlarda eğitim sisteminin iki sınav kademesine bağlanması, yapılan tüm ders planlama ve faaliyetlerinin bu iki sınava göre uyarlanmasına sebep olmuştur. Bu uygulama çocukların fiziksel, ruhsal ve duygusal yönden gelişmelerine pozitif yönden katkı sağlayan beden eğitimi, müzik ve resim derslerini faydasız ve gereksiz bir ders haline getirmiştir. Eğitimde, yalnızca bilimsel ağırlıklı kurumsal olgulara dayalı, bir sistem ön plana çıkmış, eğitimin fiziksel ve duygusal boyutları kaybolmuştur (Özyalvaç, 2010).

Esas olarak beden eğitimi ve spor okul ve dışında genel terbiyenin bütünlüğü olarak uygulanmakta ve bu etkinlikler içerisinde kişi, bir bütün olarak ele alınmaktadır. Genel olarak bu amaçlarda sağlanacak olan ilerleme, etkinliklerin zamanı yeterli tesis, ders sayısı ve yeterli sayıdaki eğitmen varlığı ile paralel ilişkiler görülmektedir. Bunun yanında özellikle mekteplerdeki beden eğitimi ve spor dersine karşı diğer branş öğretmenlerinin ve okul idaresinin negatif tutumları da sorun gibi değerlendirilmektedir (Taşmektepligil ve diğerleri, 2006).

2.13.2 Tesis Araç-Gereç Yetersizliği

Araç gereç ve malzemeler eğitim öğretim programlarının hedeflerine ulaşmalarında en önemli unsurdur. Beden eğitimi ve spor dersinin hedeflerine ulaşmasında malzemeler çok önemlidir. Bir eğitim kurumunun fazlaca araç ve gereçe sahip olması çocuklar üzerinde pozitif hava oluşturmuştur. Böylelikle ders keyifli ve rahat işlenmiş olur. Bir kurumun malzemeler açısından zengin olması sadece öğrenciyi değil beden eğitimi ve spor

öğretmenlerini de olumlu yönde etkiler. Beden eğitimi ve spor dersi için gerekli olan araç gereç ve tesise sahip olan okulda görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmeni bu kurumun hedeflerine ulaşmasında önemli rol oynar (Şahin, 2011).

2.14. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Fiziksel, Psikomotor (Sinir, Kas), Zihinsel, Duygusal ve Toplumsal Boyutlarına Katkıları

Devinim kişi hayatında merkezdir. Devinimler aracılığıyla kişiler etrafındakilere ne gibi tutum göstereceğini, ne gibi iletişimde bulunulacağını bilirler. Yetişkinler için dünyanın yedi harikası vardır ama çocukların uyanık oldukları her saatte keşfedilecek sayısız harikalar vardır. Kişiler etrafında var olan bütün şeyleri tanımayı, öğrenmeyi arzu ederler ve böylelikle büyük haz alırlar. devinim bireylerin etrafındaki çevreyi tetkik, tanıma ve böylelikle öğrenme basamağında ana vasıtaadır. Erişkinlerden değişik olarak gençlerin şahıslarını dile getirmelerinde devinimleri ana unsurdur. Çocuklar, erişkinler gibi değil, gelişmekte ve olgunlaşmakta olan birer insandırlar. Erişkinler benliklerini cümlelerle basit bir şekilde anlatabilirken, küçükler benliklerini en rahat devinim sayesinde anlatabilirler. Bu sebeple benliklerini devinimle anlatabilecekleri sahaları çokça yaratmak lazımdır. Çocukların istenilen yönde davranmaya programlanacak birer küçük yetişkin olmadıklarını eğitimciler ve yetişkinler iyi bilmelidirler. Birçok yetişkin çocuklardan henüz bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel gelişimlerini tamamlamalarına fırsat vermeden ve öğrenmeye hazır hale gelmeden, onlardan birer yetişkin gibi her söylenilene anlamasını ve istenilenleri de yerine getirmelerini beklerler. Oysa çocuk, çocuktur. O doğasına uygun olarak gelişir, büyür. Kendisine sunulacak her türlü eğitim ve öğretimin de doğasına uygun olması gerekir (Aracı, 2000).

Bireylerin uzman olabilmesi bireyin bedensel etkinlikleri fazlalaştırması, sıhhatli olması ve zinde hayat tutumu göstermesi bireyin hayat niteliğini yükseltmektedir. Talebelik zamanlarında bireylerin bedensel faaliyetlerinin huy edinilmesi sonraki zamanlarda daha sıhhatli bir hayatın ana unsurlarının zemini olacaktır. Bu bağlamda talebelerin sıhhatli hayat ve bedensel faaliyet kavramlarını anlaması ve yapması hayat standartları bakımından bireylere yararı olacaktır (Bozkuş vd. 2013).

Kişi metabolizması devinim için var edilmiştir. Devinim, metabolizmanın standart işlevlerinin sürdürülmesinde ve sıhhatli oluşumda lazımdır. Devinim; sosyal tecrübe, sıhhat ve bedensel uyum, beden dengesini tanıma, bedii tecrübe, stresin azaltılması, kusursuz başarılı olma kapsamında araştırılmakta ve devinimin çeşitliliği olarak bilinir. Devinim yapmayı belleme ve devinimler aracılığıyla bellemeyi hedefleyen beden eğitimi, ana terbiyenin gayelerine devinimler aracılığıyla yardım eder. Bu bağlamda beden eğitimi

kişinin bedensel, ruhsal, duyuşsal, sosyal tekamülüne yardım gayesine yönelik düzenli fiziksel faaliyetlerin bütünü olarak söylenebilir (Aracı, 2000).

2.14.1. Fiziksel Gelişimdeki Rolü

Beden terbiyesi faaliyetleri sürekli gerçekleştirildiğinde, metabolizmanın bedensel elverişliliği ve sağlamlığını bu bağlamda diğer uzuvlarının işlevlerini iyileştirir. Bu şekilde metabolizmanın farklılaşan şartlara daha basit bütünleşme gerçekleştirmesi ve stresle baş etme gücünü artırır (Aracı, 2001).

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri küçüklerin bedenlerinin daha güçlü büyümesine etki etmesiyle beraber küçüklerin güçlü bir bedensel olguya sahip olmasında ciddi bir yere sahiptir. Vücudun boyunun artması ve kilonun çoğalmasıyla beraber vücudun bütün organlarının güçlenmesine bedensel iyileştirme kapsar. Kişilerin bedensel tekamüllerine faydalı olmak sadece beden eğitimine ait bir hedeftir (Gökmen ve arkadaşları, 1995).

Devinim, kişinin tabiatının merkezindedir. Devinim düzeninin ana unsurunu ise devamlı olarak adaleler, deaktif olarak da kemikler oluşturur. Devinim bu yapının daha kuvvetli oluşmasına destek sağlar. Fiziksel faaliyetler sinir kas koordinasyonunun iyileşmesi için vazgeçilmezdir. böylelikle beden eğitimi faaliyetleri, iskelet yükünü ve bağ nesiçlerinin elastikliğini fazlalaştırarak bunları travmalara karşı kuvvetlendirir. Beden eğitimi faaliyetleri devamlı olduğunda, metabolizmanın bedensel bütünlüğü ve kuvvetini buna paralel olarak iç organların işlevlerini iyileştirir. Bu şekilde metabolizmanın farklılaşan şartlara daha rahat ayak uydurması ve strese karşı gelme durumunu kuvvetlendirir. En çok tesir, yeteneklerin ilerlemesi, fiziksel devinimlerde randımanın çoğalması böylelikle fiziksel kuvvet ve direncin artması hissedilir. Kişinin sıhhatine sıkıntı veren aşırı kiloların verilmesine yardım ettiği gibi, dertleri, sakatlıkları ve bilhassa dolaşım sistemlerinde olabilecek rahatsızlıkların önüne geçmek, onları rehabilite edilmesi, gelişmiş adale iskelet ve bağ doku oluşumu, bedensel ve anatomik kuvvet ile iyi başarımlı olarak beden eğitimi faaliyetlerinin katkısı göz ardı edilemez (Aracı, 2000).

2.14.2. Psikomotor Gelişimdeki Rolü

Fiziksel tekamül beden eğitimi ve spora ait bir meramdır. Bu benzer bir anlamda spor yeteneklerini arttırma anlamına gelmektedir. Bu gayenin umumi ve hususi tatbiki mevcuttur. Fiziksel tekamüle sahip olmak, umumi olarak vücudu denetleme ve eşgüdüm tekamülü olarak düşünülmektedir. Bu şekilde birey fazla ince, hafif ve randımanlı bir biçimde devinim yapabilir. Fiziksel tekamül, hususi olarak farklı spor yetenekleri, dans ve cimnastik

devinimleri ile alakalıdır. Bu devinimler spor türüne nazaran çok hususi yeteneklerdir. Sportif yetenekler bireyselleşmiş olup alana mahsustur (Tamer ve Pulur, 2001).

Yeteneklerin iyileştirilmesi beden terbiyesi temalarının ana unsurudur. fakat bu tarzla şahsın tamamen tekabülüne yardım edilebilir. Elde edilen yeteneklerin neticesinde bireyin ekibe aidiyeti basitleşecektir. Kişinin edindiği yetenekler rekreasyon vakitlerini kıymetlendirilmesi bakımından mühimdir. Yetenekler, rekreasyon vakitlerinden ne denli faydalanacağını ve kişinin hayat tarzını oluşturur (Aracı, 2001).

Fiziksel tekamül, genelde kendisini devinime ait tutumlardaki farklılıklar aracılığıyla meydana çıkartır. Umumi olarak, beden uyumu psikomotor organizmasının tekamülü demektir. Haraket etmek, zıplamak, çıkmak, yuvarlanma ve bunun gibi devinimlerin esasını oluşturmaktadır. Bu devinimlerin tekabülünde iyileşme kadar etrafsal etmenler arasında var olan imkanlar morel ve eğitimde mühimdir. Yeteneklerin tekamül edilmesi beden eğitimi planlarının ana unsurunu oluşturmaktadır. Fakat bu şekilde kişinin eksiksiz olarak tekamülüne yardım edilebilir. Elde edilen yetenekler sonucunda kişinin ekibe aidiyetini basitleştirecektir. Kişinin elde ettiği boş vakitlerin neticelendirilmesi bakımından önemlidir. Kazanımlar, boş vakitlerin ne denli kullanılacağını ve kişinin hayat kalitesini belirlemektedir (Aracı, 2000).

2.14.3. Zihinsel Gelişimdeki Rolü

Bilişsel kuvvetin gereçlerini, bilginin kazanılması öğrenilmesi ve içselleştirilmesi gibi nitelikler meydana getirilmektedir. Bu nitelikler tefsir edebilme, kıymetlendirme, sonuca varma, tefekkür vetirelerinde kullanılmaktadır (Aracı, 2004). Yeteneklerin kazanılması ilk olarak zeka ile adaleler arasında bir iş birliğinin yapılmasının düşünülmesini, hemde bilişsel kurnazlık, tedarik ve emeğide gerektirmektedir (Aracı, 1999).

Kişi deviniminin doğası gelişme ve ilerlemesindeki ehemniyeti, rahatsızlıklardan sakınma, güzel beslenme, sıhhat, alışkanlıkları v.b. mevzularda vukuf edinir. Bu realiteye air vukufların birikimi ile faaliyetler başka bir mana elde edecek bu da herkesin daha sıhhatli ve gayeli bir hayat devam ettirmesine katkıda bulunacaktır (Aracı, 2001).

- Beden eğitimi ve spor dersine giren öğrenci fiziksel faaliyetlerle hangi adale grubunu işlediğini bilir.

- Öbür branşlarla iş birliği halinde işlenen beden eğitimi dersinde kuramsal olarakmanasıyla anlayamadığı temaları anlar.

- psikolojik moreli yükselir.
- Zafer duyuşsalını öğrenir.

2.14.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü

Demokratik cemiyetlerde bireylerin diğer bireylere ve topluluğa karşı mesuliyetleri sürekli olarak fazlalaşmaktadır. Bu mekanlarda talebelerin toplumsal mesuliyetleri almasında beden eğitimini faaliyetlerinin mühim anlamda etkisi vardır. Bu etki neticesinde bireysel mesuliyetlerini benimseyerek, mesuliyet bilincini anlamaktadırlar. Toplumsal mesuliyet otoriteye hürmetten öte gelenek ve göreneklere tabi olma arzusu yöneliminde olmaktadır (Tamer ve Pulur, 2001).

Toplumsal bir kuruluş olan mekteplerde öğrencilere kazandırılan beden eğitimini faaliyetleri toplumsal olguya ait bir etraf kazanmalarına ve şahıslarını gerçekleştirmelerine katkıda bulunur. Gerek ekip ile gereksede bireysel olarak bedensel faaliyetlere iştirak etmenin talebenin bedenine olduğu kadar benlik tekabülü üzerinde olumlu etkileri vardır. Faaliyetlerin demokratik bir çevrede uygulanmasıyla talebede demokratik tavırlar artar. Bu tavırlar faaliyetler esnasında talebelerle beraber iş yapmaya yönlendirir. Talebelerin dostluk hislerinin olgunlaşmasına olumlu etki eder talebeler ekip üyeleri ile işbirliği içerisinde olarak beraber çalışabilme yetisi kazanarak sosyalleşirler (Tamer, 1987).

2.15. Orta Öğretim Öğrencisi İçin Beden Eğitimi Dersinin Önemi

Liselerde, farklı izlence yürüten kurumlardan oluşur ve talebeler arzu ve yetenekleri neticesinde bu izlencelerden herhangi birine yönlendirilerek gelişme sansına sahip olurlar . Günümüzde sürekli olarak şekil değiştiren ve iyileşen teknoloji kişiler üstünde etkileşim yaratmaya başlamıştır. Tamda burada terbiyenin görevi cemiyet üstündeki bu olguya karşı kaliteli kişiler yetiştirmektedir. Bilindiği üzere kaliteli birey olmak bedensel, bilişsel ve psikolojik olarak zinde durmayı gerektirir. Bu da beden terbiyesi ve sporun ana unsurunu meydana getiren çeşitli devinimleri içinde barındıran beden terbiyesi ve spor eğitimi ile elde edilir. Sporu terbiye ile aittlendirirken beden terbiyesi terimi ile birlikte düşünmek yanlış bir yaklaşım olmaz. Lakin beden eğitimi ve spor bir bütündür. Böylelikle tasarı tekamülünde beden eğitimi tasarılarının yer ehemniyetlidir (Çoban vd. 2003).

Beden terbiyesi ve spor için meydana getirilen gereklerin oluşması şüphesiz lise gibi spora başlama veya sporda tekamül yaşı bazı spor branşları için başarıım yaşı olarak ön

görülebilecek bir dönemde dahada ehemniyetli olmaktadır. Bu çağın neticesinde yüksek öğrenim eğitime geçerek kariyer terbiyesi görececek olan neslin tekamül niteliklerini sıhhatli bir şekilde elde etmesi bu ehemniyeti daha da önemli kılmaktadır (Sunay ve arkadaşları, 2002).

2.16. Tutum

Tutum; kişinin şahsına veya etrafındaki birine sosyal mevzu veya mesleğe karşı tecrübe moral ve malümatlarına dayanarak birleştirdiği bilişsel, duyuşsal ve tavırsal bir etki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2000).

Kişinin tutumları gözle görülmez lakin kişinin tavırlarına bakarak bir nesneye ait tutumu konusunda bilgi edinilebilir. Bir örnek vermek gerekirse; bir talebenin sadece matematik ödevlerini yapmaması ve matematik dersine katılmaması kişinin matematiğe karşı negatif bir tutum içinde yer aldığını belirtir. Bir nesne ya da bir olguya karşı oluşturduğumuz tutum pozitif ise konu ile alakalı hükümlerimizin pozitif olma olasılığı lakin tutumumuz negatif ise, konu ile alakalı hükümlerimizin negatif değerde olma olasılığı yer almaktadır. Tutumlarımız ileriye yönelik bir hüküm niteliği taşımaktadır (Ülgen, 1995).

İnsanların belirli bir birey ekip düşünce ve grupları içselleştirme seviyeleri belirli açıda tavırlarına sebep olmaktadır. Bireylerin bazı mevzulardaki tutumları onları onaylama ya da istememeye müteveccih bir çeşit hazır oluş terbiyesi oluşturmaktadır. Kişinin tutum ve değerleri tavırlarına yön vermektedir (Özgüven, 2000)

Tutumların var olması değiştirilmesi değerlendirilmesi genellikle sosyal psikolojinin mühim mevzularından biridir (Erkuş, 2003). Tutum mevzusunun değerli olmasının sebebi kişinin etrafına ahengini basitleştiren bir olgu olmasının yanısıra tavırları yönlendiren bir kuvvete ait olmasından doğmaktadır. Tutumların tavırların arkasındaki yönlendiren kuvvetler olduğu bilinmektedir. Tutum konusunun araştırılması öte yandan tutumların işleyişi belirlenebilecek ve tavırların tahmin olanağı olacak öte yandan tutum değişimi vetiresinin şartları belirlenecek ve kişi tavırları, tutumları kontrol altında olabilecektir (İnceoğlu, 2000). Tutum, öğrenmeyle elde edilen, kişinin tavırlarına yol gösteren ve hüküm sürecinde yanlılığa sebebiyet veren bir kavramdır (Ülgen, 1996).

Tutum, beden terbiyesi dersi ile beraber değerlendirildiğinde bu ifadelerle birlikte anlatılabilir. Bir branşa karşı pozitif tutum oluşturma derse girme, arzusu karşı gelmekten zevk alma, bir kıymeti olduğunu benimseme ve bir kıymet olarak kabulüne ait olma biçimindeki tavırları içermektedir (Özçelik, 1998). Kangalgil'e (2006) göre talebe tutumları

eğitimci ve tasarı için mühim bir olgudur. Talebelerin tekamülünde ciddi bir rolü olan kurum derslik, ders mekanı ve eğitici tavırları tutumların belirlenmesinde ciddi bir önemlilik oluşturmaktadır. Başka bir deyişle talebelerin; mektep, ders, tasarı derslik ve eğitici gibi değişenlere karşı geliştirdikleri tutumlar onların yaşantılarını tesirleyecektir.

Bütün bu çalışmalar nezdinde tutumun kendi kendine davranışa sebebiyet verdiğini anlatmak mümkün olmamaktadır. Tutumlar hiç değilse başka bir etmen ile birlikte iletişime girerek tavırlara yol açarlar. Bu nedenle talebelerin beden eğitimi ve spor dersine ait tutumlarının iyi biçimde tespiti yapıp beden eğitimi branşına pozitif yaklaşımları sağlanarak eğitimleri ve spor hayatlarını pozitif hale dönüştürebilecektir (Kağıtçıbaşı, 2005).

2.17. Tutumun Öğeleri

Tutumun üç ögesi bulunmaktadır. Bunlar zihinsel, duyuşsal, tavırsal (gözlenebilen devinimler) vetirelerdir. Kişi bir nesne ile alakalı idraklarını, hislerine, değerlerine dayanarak neticelendirir. Bu nesneye belirli bir seviyede etki oluşturmaktadır. Etki aynı anda ileriye ait bir netice anlamına gelir kişinin yakınlaşma ve ıraklaşma tavırlarına etki eder çünkü o hislerin organizasyonu temasına kurulmuştur.

2.17.1. Bilişsel Öge

Sakallı'ya göre kişinin tutum ögesi hakkındaki düşünceler, değerleri olumlu ya da olumsuz olabilmektedir. Eğer bir kişi beden eğitimi ve spor dersi faaliyetlerinin ders başarısını olumsuz etkilediğini düşünüyorsa bu bilimsel taraftan yanlış olsa dahi o şahıs için doğrudur (Sakallı, 2001).

Tutumların zihinsel unsurları tutum öğeleri konusundaki bilgi ve düşüncelerden oluşmaktadır. Bunlar kişinin etrafındaki tutum mevzusu ile ilgili konulardır. Bu bilgiler ya şahsın tutum konusu ile direkt tecrübe etmesi ile veya değişik kaynaklardan öğrenmesiyle oluşmaktadır. Sonuç olarak tutumların Kabul edilen bir mevzuya karşı var olduğu söylenir. Diğer şekilde ne olduğu anlaşılmayan bir mevzuya yönelik algı oluşamaz. Tutum konusu kavramlar ne kadar realite içeriyorsa konu ile alakalı tutumlar o kadar sahici olur. Tutum konusuyla alakalı bilgi değişikliğe uğradığında tutumda değişiklik göstermektedir (Baysal, 1981).

2.17.2. Duyuşsal Öge

Kişinin rastgele bir tutum mevzusuna yapıcı ya da aksi hisler içinde olması evvelce yaptığı tecrübelerine bağlıdır. şayet rastgele bir uyarana karşıt kişide yapıcı veya aksi hisler meydana gelmişse, Kabul etmek gerekir ki, kişinin bu uyanlarla eskiden bağlantısı olmuş ve bunları onaylamış veya geri çevirmiştir. Kişi hangi dönem bu uyanları hatırlasa olumluluk/ olumsuzluk ortamında bulunacaktır. Bu sebeple, o tutum bahsinde reaksiyonları olumlu/olumsuz olacaktır (inceoğlu, 2000). Örnek verecek olursak bir talebenin beden eğitimi derslerinde ilk defa rastlaştığı ve gerçekleştirmeye çaba harcadığı cimmastik devinimlerini uygulayamaması veya devinimleri yapmaya çalışırken incinmesi sonrasında cimmastik branşına karşı aksi hisler duyabilir. Talebe birkaç yıl sonra beden eğitimi derslerinde cimmastik devinimleri işlenmeye başlandığında önceki hatraları aklına gelecek ve cimmastik branşına karşı aksi hisler ortamında bulunacaktır. Böyle durumlarda talebe cimmastik branşına ilgili tutumu da aksi olması beklenebilir.

2.17.3. Davranışsal Öge

Bir tutum, kişinin tefekkür, his ve hareketlerini ahenkli bir şekilde işler. Bu üç ilke, oturmuş kuvvetli tutumlarda eksiksiz meydana gelir. Yetersiz tutumlarda hususiyetle davranışsal öge fazla yetersiz olması mümkündür. Tutum kişiyi harekete alıştırmacı kompleks bir hevesdir. Sonuç olarak, kişinin etrafında farklı nesnelere bağlı desteklediği hisleri, o nesnelere alakalı verileri, tasarıları ve onlara özgü hareketleri süreklilik ve nizam içinde olduğunu açıklar (Kağıtçıbaşı, 2005).

Kişinin ortada olan uyarıcı takımındaki tutum hususunda zıt hareket temayülünü bildirir. Alakalı hareket temayülünde sözcükler ya da başka devinimler beklenebilir. Bu hareketlerin kişinin itiyatları, normları ve bu tutum nesnesi ile direkt bağlantılı olmayan tutumlarının da tesiri etkisindedir. Bu nedenle davranışsal ögeden bahsederken evvelce iki çeşit hareket tutum bahsinin hazzetmek ya da hazzetmemek tavırlarında olan bağlamına, normatif hareket ise gerçek olan davranışın ne olduğu mevzusundaki görüşlere dairdir (İnceoğlu, 2000).

2.18. Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitimi Kulllanması

Beden eğitimi ve spor sahasında da tutumla alakalı farklı araştırmalar yapılmış ve sürekli yapılmaya devam edecektir. Bunlardan bir takımı Ölçek geliştirme, diğer bir takımı ise ölçekler olarak değerlendirilerek kişinin nice değişkenlere alakalı tutumlarını öğrenmeye çalışır.

Ders tasarılarında belirtilen bütün dersler gibi beden terbiyesi dersine alakalı olarak talebeler yapıcı veya aksi tutumda tekamül gösterebilirler. Tutumun yapıcı yapmak dersin randımanlı çalışmasını elde edip eğiticiyi de şevkle çalışmaya yöneltebilir (Demirhan ve Altay, 2001). Beden terbiyesi dersine alakalı tutumlara tesir eden nice değişkenin olduğu ifade edilebilir. Nununla birlikte beden eğitimi derslerine dost, kardeş, cemiyetler, eğitici ve hocalar tarafından verilen takviye, çocukken sürekli bir spora ait olma isteği ve medya bedensel faaliyete küçüklerin yapıcı tutum geliştirmesinde tesirli sistemlerdir (Özer ve Aktop).

Pehlivan (1997), göre beden terbiyesi dersi tutum ölçeği ön emek hususlu çalışmasında; liselerde öğrenim gören talebelerin beden terbiyesi dersine olan tutumları ölçebilecek normal bir tutum ölçeği tekamül etmeyi gayelemiştir. araştırmanın önceki bildirimini arz etmek ve ileride yapılması uygulanacak faaliyetler için veri iletmek ve münakaşa gayesi ile deneyim için ele alınmış 80 tutum unsuru alanında bilirkişi fikrine başvurularak 75 tutum unsuruna indirilmiş ve tutum ölçeğindeki unsurlarının çalışmasını ve uyumluluğunu sınaama gayesiyle madde- testmadde, maddetoplama korelasyon ve faktör analizine tabi olmuştur. İstatistik çözümleme neticesi kıymeti az olan iki tutum unsuru ilk ölçekten alınmıştır. İlk ölçek yürütümünde ölçeğin güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alpha) 0.975 çıkmıştır. Bu çözümlenmeye müteakiben görülen 73 tutum unsurundan oluşan ölçek, 600 bireylik lise talebelerine tatbik edilecek, bilgiler faktör analizi metodu ile tahlillenip, fazla faktör yükü olan tutum unsurları çıkarılarak normal bir “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” oluşturulması amaçlanmıştır.

2.19. Beden Eğitime İlişkin Tutumlar

uygulanan kaynak araştırmasında, ülke içinde ve ülke dışında talebelerin beden terbiyesi dersine alakalı tutumları hususunda, farklı terbiye kuruluşları üstünde fazlaca çalışma ifa edildiği bilinmektedir.

Koçak ve Kirazcı (1997) beden terbiyesine zıt tekamül tutumlarda cinsiyet tespit edici bir madde midir konulu çalışmalarına göre Orta doğu teknik üniversitesi beş temel fakültesini tanıtacak 562 talebe, 59 akademik ve 57 yönetici olmak üzere toplamda 304 kadın ve 374 erkek mücerrep çalışmaya katılmıştır. Wear Tutum Envanteri (1951)'nin Türkçesi uygulanmıştır. çalışma neticeleri talebe ve akademik kişilerde cinsiyet yönünden anlamlı bir değişiklik olmazken, yönetsel kadın ve erkek çalışanlar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Güllü ve Korucu (2005) ortaokul talebelerinin beden terbiyesi derslerine alakalı fikirlerinin incelenmesi çalışmalarına Malatya şehrinde gelişigüzel belirleyerek 647 ortaokul talebesi iştirak etmiş ve çalışma neticesinde; talebelerin beden terbiyesi dersine alakalı tutumlarının umumi olarak yapıcı olduğu bulunmuştur.

Koca ve Aşçı (2006) “Türk gençlerinin kendini gösterme ilgisi üzerine bir çalışma: beden eğitimini düzenlemeye yönelik bir örnek” konulu araştırmada Türk bireylerinin özünü ispatlama hissi beden terbiyesi dersliklerinin cinsiyet tavırlarını göz önünde tutarak araştırmak ve Türk bireylerinin bu alakaya ilgili beden terbiyesi ve beden terbiyesi sınıf seçimini araştırmaktadır. Çalışma neticelerine göre özünü tanıtmaya hissi cinsiyete göre aynı kalmıştır. fakat ders tercihi hususunda anlamlı farklılıklar elde edilmiş; özünü tanıtmaya hissi olan kızlar karışık olmayan beden terbiyesi sınıflarını seçtiği belirlenmiştir.

Beden terbiyesi dersine alakalı tutum araştırmalarının birtakımında ise lise talebelerinin cinsiyetlerine göre, mektep çeşitliliğine göre, ebeveyn terbiye tavırlarına göre, alıştırma ve spor yapmalarına göre beden terbiyesi dersine alakalı tutumları ortamında ayırım olduğu görülmüştür. hatta talebelerin sınıfları fazlaştıkça beden terbiyesi dersine alakalı tutum sayılarında bir eksilme olduğu bulunmaktadır (Şişko ve Demirhan, 2002;2007; Hünük ve Demirhan, 2003; Kangalgil ve arkadaşları, 2004; Güllü, 2007).

2.20. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ile İlgili Yurt içi Araştırmalar

Demirhan ve Koca (2004) yapmış oldukları araştırmada cinsiyet ve spora iştirak bakımından ortaöğretim talebelerinin beden terbiyesi dersine ait tavırları değerlendirmeyi hedeflemişlerdir. Çalışma neticesine göre bayanlar ve erkeklerin davranışları kıyaslandığında erkeklerin tutum sonuçları bayanlara nazaran daha çok görülmüştür.

Tekin ve diğerleri (2005) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin farklı etmenler bakımından ortaöğretim talebelerinin beden eğitimi ve spor dersinde sergilemiş oldukları tavır ve fikirlere tesiri çalışma neticesine göre; beden eğitimi ve spor derslerinin, eğitimcilerinin alaka ve tutumları ile hem bayan hemde erkek talebeler bakımından önem arz ettiği ve talebelerin bu Alana karşı hal ve hareketlerinde pozitif anlamda etkisi olabildiği anlaşılmıştır..

Akpınar (2006) talebelerin fizik dersine ait tutumlarının fizik dersi teorik başarısına tesir çalışma neticesine göre, cinsiyet bakımından talebelerin bransa ait tutumları arasında anlamlı bir etkileşim gözlenmekte ve erkek talebelerin tutum ortalaması bayan talebelerin tutum ortalamasından daha fazla olduğu gözlemlenmektedir.

Kaya (2004)'nın BESYO talebelerinin öğretmenlik alanine ait tutumları mevzuu yüksek lisans çalışmasında ; Gazi Besyo, Kırşehir Besyo, Kastamonu Besyo, Beden eğitimi ve spor öğretmenliği alanlarında eğitim alan 224 bayan ve 392 erkek talebe grubu ile gerçekleştirdikleri araştırmanın bulgularında talebelerin Alana ait düşünceleri ile sınıf seviyeleri oturmakta buldukları en fazla zamanlı yere göre pozitif bir fark bulunurken, lise başarı puanı, ailelerin ekonomik seviyesi, cinsiyet alanları, seçme sebeplerine göre anlamlı bir etkileşim gözlemlenmektedir.

Üzüm ve Mirzeoğlu (2003) değer ve düşüncelerde sporun yeri ve ehemmiyeti mevzu çalışmalarında, değer, düşünce ve spor terimlerinin kendi aralarındaki ilişkisini araştırarak, sporun memleketimizde ve diğer toplumlardaki kişilerin değerce düşüncelerindeki yeri ve ehemmiyetine yer verilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, sporcuların bölgelere göre paylaşımı incelendiğinde doğu ve güneydoğu alanındaki sporcu mevcudu diğer alanlara göre nispeten daha az seviyede olduğu görülmüştür. Bu bölgelerde spora olan bakış açısından ötürü kişilerin genel anlamda takım sporlarından daha fazla bireysel branşlara yöneldikleri saptanmıştır.

Çeliköz ve Çetin (2004) Anadolu öğretmen lisesi talebelerinin eğitimcilik alanına ait bakış açılarını tesirleyen sebepler üstüne yapmış oldukları çalışmada kişiye aylık maaş ile eğitimlik işine ait bakış açıları arasında anlamsız bir ilişki saptanmıştır. Annenin eğitim seviyesi ile tavırları arasında az görülebilecek bir ilişki saptanmıştır. Derslik, babanın eğitilmesi, mektepteki muvaffakiyet durumu ailesindeki eğitimler durumu, kardeş mevcudu ile mesleğe ait bakış açıları arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

2.21. Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Yabancı Kaynaklı Tutum Çalışmaları

Chung ve Phillips (2002)'in beden eğitimine olan tutum ve boş zaman arasındaki ilişki başlıklı çalışmasında orta öğretim talebelerinin eşeylik ve ulusallığa göre, beden terbiyeye olan tavır ve rekreatif egzersizlerin temasını ne kadar olduğunu incelemişlerdir. Amerika ve tayvandan 451 katılımcının olduğu çalışmanın verilerine göre, fiziksel terbiyeye yönelik tavırlarda eşeylik ve ulusallık bakımından anlamlı ilişki tespi edilmiştir. Tayvanlı talebeler Amerikalı talebelere daha pozitif tavırlara sahiptir. Erkekler karşıt cinslere nazaran daha rekreatif egzersiz değerlerine sahiptir ve Amerikalı talebeler ile tayvanlı talebeler arasında bu yönde bir sonuç tespit edilmiştir.

Morey ve Karp (1998)'in beden eğitiminde iyi olan bazı öğrenciler neden beden eğitimini sevmeyiz? Başlıklı çalışmasında öğretici ve talebelerin eğitim ortamındaki

ümitlerinden oluşan farklılık beden terbiyesine olan tavrı etkiliyor. Bu durumun nedeni öğretmenlerin talebelerden devinimi tamamlamaları ve faaliyetleri arttırmak dürtülerinden dolayı talebeler akışta istedikleri içeriği göremiyorlar. Verilen kanaat ve tavrından talebelerin beden terbiyesine ilişkin tutumlarını etkilediği saptanmıştır.

Robazza ve paydaşlarının (2006) “Ben onu yapamam, tehlikeli görüyorum”: Beden terbiyesinde talebelerin tavrı ve hissiyatlarını tahrif konulu çalışmasında, bedensel terbiye akrobatik devinimlerinin kişilerde rekreatif zamanlarını bedensel ve mental sınırları keskin olarak sınıflandırılan ekstrem sporlara yönelimlerini değiştirmedeki etkisini araştırmışlardır. Bulgular katılımcıları tavrı ve hissiyatlarını tahrifte müdehalenin olumlu sonuç verdiğini göstermiştir.

Subramaniam ve Silverman (2007). Ortaokul talebelerinin beden terbiyeye ilişkin tavrı konulu çalışmada genel olarak talebelerin sınıf düzeyleri arasındaki ayırım incelenmiştir. Çalışma neticesinde talebelerin beden terbiyesine olan tavrı pozitif olurken sınıf dereceleri arttıkça bu pozitif değer azaldığı ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmanın mevzusu İstanbul'un belirli ilçelerinde ortaöğretim 9. Sınıf seviyesinde öğrenim gören talebelerin beden eğitimi dersine olan bakış açılarının farklı etmenler nezdinde incelemektedir.

3.2. Araştırma Modeli

Çalışmanın gayesine yönelik yapılan araştırmada, içinde bulunulan durumu meydana çıkarmayı hedefleyen betimsel araştırmaya ilişkin taramaya ait metodlardan faydalanılmıştır. Betimsel tarama modelleri evvelden veya süregelen bir durumu olması gerektiği gibi betimlemeyi gayeler. Çalışmanın mevzusu olan olgu, kişi veya obje kendi şartları içinde olduğu gibi tanımlanır. Mevzu olan çalışma konusunu bütünlüğünde değiştirme, tesir gayreti gösterilmez. Alakalı tarama modellerinde ise en az iki kararsız arasında birlikte tahrif varlığını veya seviyesinin tespit edildiği ya da tahlil edildiği çalışmalardır (Karasar, 2003; Büyüköztürk ve arkadaşları, 2011). Bu yöntemlerle ortaöğretim talebelerinin beden terbiyesine ilişkin tavırlarının belirlenmesi incelenmiştir.

3.3. Evren ve Örneklem

2016-2017 eğitim-öğretim senesinde, İstanbul'un altı ilçesinde, ortaöğretim 9. sınıf öğrenimi gören talebeler evrenimizi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan liseler:

Çatalca Anadolu lisesi,

Çatalca Arif Nihat Asya Mesleki ve Teknik Lisesi,

Büyükçekmece Atatürk Anadolu lisesi,

Büyükçekmece Mesleki ve Teknik Lisesi,

Avcılar Mehmet Baydar Anadolu Lisesi,

Silivri Toki Cumhuriyet Anadolu Lisesi,

Bağcılar Anadolu Lisesi,

Bağcılar Mesleki ve Teknik Lisesi,

Başakşehir Anadolu Lisesi,

Borsa İstanbul Başakşehir Mesleki ve Teknik Lisesi

Olmak üzere on ortaöğretim kurumundan 725'i erkek, 274'ü kadın olmak üzere 999 talebe oluşturmaktadır.

Çalışma ile alakalı vukuflara ulusal ve uluslararası kitaplardan, makalelerden ve diğer çalışmalardan, internet adreslerinden elde edilmeye çalışılmıştır. Veri toplama yönteminde beden eğitimi dersi ölçeği uygulanmıştır. Verilen beden eğitimi dersi tutum ölçeği formu iki ana kısımdan meydana gelmektedir. Kişisel bilgiler ve beden eğitimi dersine ilişkin tavır ölçeği bu iki ana kısmı oluşturmaktadır. Beden eğitimi dersi tutum ölçeği uygulayıcılara uygulama safhasında gözden kaçırmaması gereken hususlar açıklanmıştır. Bu çalışma sonucunda 1100 kişiye beden eğitimi dersi tutum ölçeği uygulaması yapılmış olup, ölçeklerde yanlış veya eksik olanlar çıkartılınca geriye 999 adet ölçek formu kalmıştır.

3.4. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Lise talebelerinin beden terbiye dersine ait tavırlarını ölçmek için ilk olarak iyi bir kaynak araştırması yapılmış ve 50 lise talebesine beden eğitimi dersi ile alakalı his ve umduklarını belirten tahrir yazdırılmıştır. Bu veriler doğrultusunda 90 soruluk madde havuzu var edilmiştir. Gerekli incelemeler yapıldıktan sonra bu sayı 70 e düşürülüp ölçek taslağına alınmıştır. Kapsam geçerliliği için alanında uzman şahısların görüşleri alınmıştır. Yapı geçerliliği için 2006-2007 eğitim öğretim senesinde 9. 10. ve 11. sınıflarda olan 300 kadın 300 erkek talebeden rastgele yöntemler seçilmiş ve ölçek uygulanmıştır. Bunun neticesinde faktör ve madde analizi yapılmıştır.

Faktör incelenmesi neticesinde birinci faktör yük değeri, 0,45 ve yukarıda olan 35 madde ölçeğe dahil edilmiştir. Ölçek bir faktörlü olup tek faktörün söylendiği varyans %36,19 ve birinci değer 12,67 dir. 35 maddeye uygulanan analizde madde korelasyonlarının 0,43-0,65 arasında olduğu saptanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini için 50 lise talebesine 45 gün ara ile Test Tekrar Test metoduna göre Pearson Momentler çarpım korelasyon katsayısına bakılmış ve 0,80 olarak katsayı görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlılığı için Cronbach Alfa katsayısı 0,94 olarak saptanmıştır. Bu netice dahilinde lise talebeleri için yapılmış beden eğitimi tutum ölçeği geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmış bir ölçektir. Ölçeğin 11 maddesi olumsuz 24 maddesi pozitif olarak toplamda 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek likert tipi 5 li dereceleme türünde (1) tamamen katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4)

katılıyorum, (5) tamamen katılıyorum, şeklinde oluşturulmuştur. Ölçekten minimum 35 maksimum 175 puan alınabilir.

3.5. Verilerin Analizi

Beden eğitimi dersi tutum ölçeği formunun ilk ve ikinci kısmında bulunan değişkenlerin normal dağılımda olup olmadıkları Kolmogorov-Smirnov Testi ve Shapiro-Wilk Testi ile tespit edilmiştir. Parametrik test varsayımlarının karşılandığı varsayımından hareketle alt sorunlara ilişkin, bağımsız örneklerde t-testi ve çoklu karşılaştırmalar için Anova kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değişkenler arasındaki ilişkin düzeylerini bulmak için Pearson korelasyon katsayısına bakılmıştır. Anlamlılık seviyesi için $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Tablo 4.1 Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Ort.	Ss	t	sd	p
Toplam Puan	Kız	274	125,42	23,281	-,383	997	,702
	Erkek	725	126,00	20,974			

Tablo 4.1 incelendiğinde, araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum toplam puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak herhangi bir farklılık saptanamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.2 Araştırma Grubunun Okul Türü Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik T-Testi Sonuçları

	Okul Türü	n	Ort.	Ss	t	sd	p
Toplam Puan	Genel (düz) Lise	384	123,00	23,327	-3,300	997	,001
	Mesleki ve Teknik Lise	615	127,62	20,302			

Tablo 4.2 ye bakıldığında, araştırma grubunun okul türü değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum toplam puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır [$T_{(997)}=-3.300$; $p<0.05$]. Meslek ve teknik Lise’de öğrenci olan katılımcıların beden eğitimi derslerine yönelik tutumları Genel (düz) lise’de öğrenim gören talebelere nispeten yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4.3 Araştırma Grubunun Yaş, Baba ve Anne Eğitim Durumu ile Aylık Gelir Değişkenlerine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının İlişki Düzeyleri Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

Yaş	Baba Eğitim Durumu	Anne Eğitim Durumu	Ailenin Aylık Geliri	
r	,059	-,003	,007	,084**
p	,062	,927	,814	,008

Tablo 4.3'te, araştırma grubunun yaş, baba ve anne eğitim ve aylık gelir düzeyi ile beden eğitimi dersine tutum puanları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre ailenin aylık geliri arttıkça öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının da fazlaştığı, görülen bu anlamlı ilişkinin pozitif yönde ve düşük düzeyde olduğu bulunmuştur ($r=0.084$; $p<0.05$).

Tablo 4.4 Araştırma Grubunun Düzenli Spor Yapma Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Anova Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kare Ortalaması	F	p	Fark
Gruplar arası	9538,102	2	4769,051			1-3
Gruplar içi	456994,225	996	458,830	10,394	,000	2-3
Toplam	466532,326	998				

Tablo 4.4'te yapılan Anova testi sonucuna göre, düzenli spor yapma değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ortalama puanlarının, üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ve gruplar arasında istatistiksel olarak da değişiklikler saptanmıştır ($F=10,394$; $p<0,05$). Anova testine ek olarak yapılan Tukey testine göre ise; gençlerin düzenli spor etkinliklerine katılma durumlarının ve düzenli spor etkinliklerine “Bazen” katıldıklarını ifade edenlerin, düzenli spor etkinliklerine katılmadıklarını ifade eden öğrenciler arasında kayda değer bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farkın düzenli spor yapan ve bazen spor yaptıklarını ifade eden öğrencilerin beden eğitimi dersine tutumlarının daha fazla olmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.5 Araştırma Grubunun Ebeveyn Sağ Olup Olmama Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Tutum Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Anova Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kare Ortalaması	F	p
Gruplar arası	237,195	2	118,597		
Gruplar içi	466295,132	996	468,168	0,253	,776
Toplam	466532,326	998			

Tablo 4.5'te yapılan Anova testi sonucuna göre, ebeveyn sağ olup olmama değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum ortalama puanlarının, üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ve gruplar arasında istatistiksel olarak da farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($F=0,253$; $p>0,05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu araştırmanın amacı İstanbul'un çeşitli ilçelerinde bulunan ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarının incelenmesi, tutumlar arasında fark olup olmadığını araştırmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmamızda tarama modeli kullanılmış olup toplamda 999 adet beden eğitimi dersi tutum ölçeği formu SPSS programı kullanılarak değerlendirilmek için hazırlanmıştır.

Tablo 4.1'i incelediğimizde araştırmaya katılan 999 öğrencinin 274'ünü kız öğrenci 725'ini ise erkek öğrenci oluşturmaktadır. Yine tablo 1'i incelediğimizde araştırma gurubunun cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum toplam puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak bir farklılık bulunmamıştır. ($p>0.05$). Literatürde olan benzer çalışmalarda Hatten (2004), Hünük ve Demirhan (2004), Güllü (2007) yapmış oldukları araştırmalar neticelerinde erkek öğrencilerin tutumlarının bayan öğrencilere nispeten daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Sürethan (2008) yapmış olduğu çalışmada lise talebelerin bu okullarda çalışan beden eğitimcilerin gösterdiği ders içi genel eğitim tavırlarına ait algıları ve talebelerin bu derse karşı göstermiş oldukları davranışların seviyelerini; talebelerin cinsiyet, sınıf seviyeleri ve lisanslı olup olmama durumlarına göre ortaya koymayı hedeflemişlerdir. Araştırmanın örneklemi 9, 10, 11. Sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Toplamda araştırmada 697 talebe yer almıştır. Neticede beden eğitimi ve spor dersine ait tutumlarda cinsiyete göre çok büyük farklılıklar bulunmamıştır. Koca ve Demirhan (2004), yapmış oldukları araştırmada cinsiyet ve spora iştiraka ilişkin lise talebelerinin beden eğitimi dersine ait tutumlarını belirtmişlerdir. Çalışmalarının örneklemini sporla uğraşan (175 kadın, 265 erkek) 440 talebe ile sporla uğraşmayan (227 kadın, 200 erkek) 427 talebe oluşturmuştur. Sporla uğraşan ve sporla uğraşmayan talebelerin cinsiyet ve spora iştirakları arasında anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Bayan talebelerin beden eğitimi dersine ait tutum puanları erkek talebelere göre daha düşük seviyede çıkmıştır. Beden eğitimi ve spor dersi alan erkek talebelerin tutumlarının bu dersi alan bayan öğrencilerden daha yüksek olmasının sebepleri arasında erkek öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin daha yüksek olmasını ileri sürmüşlerdir. Bu sonuçlar bizim araştırmamızda tespit ettiğimiz sonuçlarla örtüşmemektedir. Bizim araştırmamızda kız ve erkek beden eğitimi dersi tutum puanlarının birbirlerine yakın olmasının sebebi olarakta İstanbul'da

araştırma yaptığımız okulların spor yapma imkanlarının her iki cinsiyete de eşit imkanlar dahilinde sunulması olarak düşünülmektedir.

Tablo 4.2 incelendiğinde araştırmaya katılan 999 öğrencinin 384'ünün Anadolu Lisesi 615 öğrencinin de mesleki ve teknik lise öğrencisi olduğu görülmektedir. Yine aynı tabloyu incelediğimizde araştırma gurubunun okul türü değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum toplam puanları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. [$T_{997}=3.300$; $p<0.05$]. Mesleki ve teknik liselerinde öğrenci olan katılımcıların beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumları Anadolu liselerinde okuyan gençlere nispeten daha fazla olduğu görülmüştür..

Litaretürde olan çalışmalarda orta öğretim öğrencilerinin mektep farklılıklarına göre beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları arasındaki farklılık öğrencilerin sınav kaygıları meslek edinebilme telaşları, beden eğitimi ve spor öğretmeninin dersi anlatış yöntemleri talebelerin derse dair sevgileri hocalarıyla olan etkileşimleri gibi farklılıkların okul türlerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutmu etkileyeceği düşünülmüştür.(Küçükahmet 1986; Tortop 1995). Bu da bizim araştırma sonucunda bulduğumuz meslek lisesi öğrencilerinin Anadolu lisesi öğrencilerine göre beden eğitimi dersi spor tutum puanlarının yüksek olması sonucunu desteklemektedir.

Tablo 4.3'ü incelediğimizde araştırma gurubunun yaş, baba ve anne eğitim ve aylık gelir durumları ile beden eğitimi dersine tutum puanları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre ailenin aylık geliri yükseldikçe gençlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarında fazlaştığı, belirlenen bu anlamlı ilişkinin pozitif yönde ve düşük düzeyde olduğu bulunmuştur ($r=0.084$; $p<0.05$). Literatürde yaptığımız araştırmada Burustat (1993) tarafından yapılan çalışmada sosyo ekonomik seviyesi iyi olan ebeveynlerin evlatlarını daha çok spor yapmaya yönlendirdiklerini göstermiştir. Bu da bizim araştırmamızda ki sosyo ekonomik durumu iyi olan ebeveynlerinin çocuklarının spora olan yönelimlerinin yüksek olduğu sonucunu destekler niteliktedir.

Literatürdeki bir başka araştırmada ise ortaöğretim öğrencilerinin sosyo ekonomik seviyelerine ilişkin beden eğitimi ve spor dersine dair tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür (Güllü 2007). Lise talebelerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarını tespit etmek maksadıyla yapmış olduğu çalışmaya Kırşehir ili ve ilçesindeki lise kurumlarından rast gele yöntem ile seçilen, 30 lise kurumunda eğitim gören 2021 kişi katılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Netice olarak çocukların beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının pozitif olduğu saptanmıştır. Talebelerin cinsiyetine,

genel başarı seviyelerine, ebeveynlerinin iş durumlarına, ailesinde sporla uğraşanların bulunması ve ailelerin talebelerin sporla uğraşmalarına olanak tanınmasına göre beden eğitimi ve spora ait tutumları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Çetin 2007). Bu sonuç araştırmamızdaki sosyo ekonomik düzeyleri yüksek olan ebeveynlerin evlatlarını spora yönelim puanlarının sosyo ekonomik düzeyleri düşük olan ailelerin çocuklarının spora yönelim puanlarına göre yüksek çıkması sonucu ile örtüşmemektedir. Bunun sebebi olarakta çalışma yaptığımız İstanbul ilindeki araştırma gurubu okullarımızın bulunduğu mevkilerde yerel yönetimlerin öğrencilere ücretsiz spor imkanları tanınması çocukların beden eğitimi dersine olan tutumlarını pozitif anlamda etkilediği düşünülmektedir.

Tablo 4.4'ü incelediğimizde, düzenli spor yapma değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutum ortalama puanlarının, üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ve gruplar arasında istatistiksel olarak da anlamlılık belirlenmiştir ($F=10,394$; $p<0,05$). Anova testine ek olarak yapılan Tukey testine göre ise; öğrencilerin düzenli spor etkinliklerine katılma durumlarının ve düzenli spor etkinliklerine “Bazen” katıldıklarını ifade edenlerin, düzenli spor etkinliklerine katılmadıklarını ifade eden öğrenciler arasında ciddi bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farkın düzenli spor yapan ve bazen spor yaptıklarını ifade eden öğrencilerin beden eğitimi dersine tutumlarının daha fazla olmasından kaynaklandığı görülmüştür.

Literatürde yaptığımız araştırmalarda Hünük'ün (2006:64:65) yaptığı araştırmada düzenli olarak sportif etkinliklere katılan gençlerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları düzenli olarak spor etkinliklerine katılmayan gençlerin tutum puanlarına göre daha fazla olduğu görülmüştür. Chung ve Philips (2002) in yapmış oldukları araştırmada da düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan lise talebelerinin beden eğitimi ve spor dersine ait tutumları arasında pozitif bir ilişki görülmüştür. Buna paralel olarak Alenezi (2005), Koca ve Aşçı (2006), Güllü (2007) yapmış oldukları çalışmalarda sürekli olarak sportif etkinliklere katılan öğrencilerin düzenli sportif etkinliklere katılmayan talebelere nispeten tutum puanlarının daha fazla olduğu neticesine varmışlardır. Böylelikle gündelik yaşantılarında düzenli bir şekilde fiziksel aktivite yapan talebelerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının doğal olarak pozitif yönde olacağı tahmin edilmektedir. Kangal ve diğerleri (2006) Ankara'nın bazı ilçelerinde ortaöğretim ve üniversite seviyesinde okuyan talebelerden sporcu lisansı bulunan ve bulunmayan bayan ve erkek talebelerden oluşan talebelerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarını karşılaştırmak maksadıyla bu araştırmayı yapmışlardır. Çalışmaya toplamda 2632 kişi katılım göstermiştir. Talebelerin

tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen, 12'si pozitif 12'si negatif'den oluşan 24 maddelik beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden faydalanılmıştır. Neticede, talebelerin cinsiyeti bakımından inceleme yapıldığında erkekler tarafına istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aynı anda araştırmanın neticeler, spora düzenli olarak katılım bakımından incelendiğinde sporcu lisansına sahip olan talebeler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmektedir ($p < 0,05$). Yapılan tüm bu çalışmalar araştırmamızda bulduğumuz düzenli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutum puanlarının, düzenli olarak spor yapmayan öğrencilere göre yüksek çıkmasını destekler niteliktedir.

Tablo 4.5'i incelediğimizde Anova testi sonuçlarına göre ebeveynlerin sağ olup olmama değişkenine göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutum ortalama puanlarının üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($F=0.253$; $p>0,05$). Bu sonuca göre ailelerinin sağ olup olmama değişkeni çocuğun beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarını anlamlı bir şekilde etkilememektedir. Literatürde yaptığımız araştırmalar sonucunda yapılan bir çalışmada lise öğrencilerinin ailelerinin sağ olup olmama durumlarına göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmüştür (Güllü 2007). Bu çalışma araştırmamızda tespit etmiş olduğumuz ailelerin sağ olup olmama durumuna göre beden eğitimi ve spor dersi tutum ortalama puanlarının gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilememesini destekler niteliktedir.

5.2. Sonuçlar

Yaptığımız araştırmamızda şu sonuçlar elde edilmiştir;

- 1- Ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları genel anlamda olumlu olduğu görülmüştür. Ortaöğretim 9. Sınıflarda beden eğitimi ve spor dersine olan bakış açısının iyi durumda olduğu tespit edilmiştir.
- 2- Cinsiyete göre beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarda herhangi bir değişiklik saptanmadı. Erkek öğrencilerle kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları birbirine yakın düzeyde olduğu belirlenmiştir.
- 3- Okul türlerine göre beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarda yüksek düzeyde farklılıklar bulunmuştur. Meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersine olan karşı tutumları daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

- 4- Aile sosyo ekonomik durumlarına göre ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı olan tutumlarında anlamlı farklılık saptanmamıştır. İstanbul ilinde ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin spor imkanlarına ulaşmasında sosyo ekonomik durumlar anlamlı düzeyde etkili değildir.
- 5- Ortaöğretim 9. Sınıflarda düzenli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı olan tutum puanları, düzenli olarak spor yapmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ortaöğretim 9.sınıflarda düzenli sıklıkla spor yapmak beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarını önemli düzeyde pozitif etkilemektedir.

5.3. Öneriler

Bu araştırmanın sonucu doğrultusunda bazı öneriler sunabiliriz.

- 1- Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin tutumlarını pozitif anlamda geliştirmeyi arzu ediyorsak bu yalnızca öğrenci ile sınırlı kalmamalıdır. Öğrenci ile dirsek temasında olan tüm öğeler ele alınmalıdır
- 2- 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını pozitif anlamda geliştirmek için okul yönetimiyle iş birliği yapılmalıdır. İlk öğretimden ortaöğretime gelen ve ortaöğretim hayatına yeni başlayan öğrenciler için oryantasyon haftalarında eğlenmeye yönelik, hedef odaklı olmaktan uzak, beden eğitimi ve spor dersine pozitif tutum içeren eğlence amaçlı ve merkezli oyunlar dahil edilmelidir. Okul idaresinin spor yapan öğrenciye yönelik tutumun pozitif olduğunu yeni başlayan öğrenciye hissettirmelidir.
- 3- Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ortaöğretim öğrencilerinin tutumlarını pozitif anlamda geliştirmeyi istiyorsak bu amaca yönelik diğer bir paydaş aile olmalıdır. Aileyi bu tutumu kazandırmaya yönelik amaca dahil edersek hem öğrenci, hem aile dolayısıyla toplumun biraz daha stresten uzak ve mutlu olacağı aşikardır. Okul saatleri dışında düzenlenecek olası rekreatif spor etkinliklerine ailesiyle birlikte katılan öğrenci hem spor yapmayı bir yaşam stili haline getirecek hemde olumsuz hal ve hareketlere kendini iten ortamlardan uzak kalmış olacak. Olası görülen bu pozitif tutum her bir aile bireyleri için de geçerli olduğu düşünülürse toplumun temel taşı ailenin sağlıklı olması, toplumun sağlıklı olmasına vesile olacaktır.toplumun sağlıklı olması sadece fiziksel ve zihinsel sağlıklı olmasıyla birlikte aynı zamanda devletin sağlık giderleri için harcadığı devasa bütçeleride aşağı çekecektir.
- 4- Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ortaöğretim 9. Sınıf öğrencilerinin tutumlarını pozitif anlamda değiştirmek için göz önüne alınması gereken diğer bir paydaş, beden eğitimi ve spor öğretmenleri dışında kalan diğer meslektaşlardır. Okulda görev yapan her bir öğretmene

rekreatif amaçlı spor yapma alışkanlığı kazandırılmalı ve öğrencilere tüm meslektaşların aynı anda örnek olması sağlanarak öğrencilerin tutumunun pozitif olması yönündeki süreç daha kısa tutularak topluma entegre edilmeli.

- 5- Okullarda sosyo-ekonomik düzeyleri farklı olan öğrenci grupların kendi içlerinde homojen olmasından ziyade tüm okul çerçevesinde homojen olmasını sağlayabilmek, 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine gelirkenki marka kıyafet, kaliteli ayakkabı gibi ön yargıların önüne geçecektir. Bu yönde yapılacak çalışmalar öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik pozitif tutumları kazanmasını sağlayacaktır.
- 6- Okullarında akranları ile iletişimi sağlayamayan öğrencilerin sosyalleşmesini ve iletişimlerini kuvvetlendirebilmesini sağlayabilmek adına beden eğitimi ve spor derslerinde takım çalışması ve iletişim başlıklı üniteler konularak öğrencilere destek olunmalı, bu destek sayesinde sosyalleşmede veya iletişimde sorun yaşayan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine pozitif tutum kazanması sağlanabilir.
- 7- Beden eğitimi ve spor dersine yönelik pozitif tutum geliştirmek için öğrencilere uygun mekan sağlanmalı dersi daha zevkli ve faydalı kılmak için öğrencilerin psikomotor durumlarına göre araç gereç temini yapılmalıdır. Öğrencilere, derste yapılacak olan hareketler beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından uygulamalı olarak gösterilmelidir. Yapılacak olan hareketleri uygulamakta isteksiz olan öğrencilere anlayış gösterilmeli ve kendini daha rahat ifade edebilecekleri zaman ve mekan sağlanmalıdır. Öğrencilere hata yaptıklarında kızmak onların motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyeceğinden, öncelikli amacımızın onların keyif alarak ders işlemelerini ve spor yapmalarına katkı sağlamak olmalıdır.
- 8- Beden eğitimi ve spor dersine karşı olan pozitif tutum düzeylerinin düzenli sıklıkta spor yapmayla yakından ilgisi olduğu günümüz spor camiasıncada bilinmektedir. Sadece beden eğitimi ve spor derslerinde değil okul dışında da velilerin çocuklarını düzenli spora teşvik etmeleri çocuklarının fiziksel ve ruhsal gelişimi açısından önem arz etmektedir.
- 9- Günümüzde yerel belediyelerin ve spor ilçe müdürlüklerinin ücretiz olarak öğrencilere sundukları spor kurslarına katılımı için çocukları okul yönetimi, beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve ailelerinin yönlendirmesi, takipte kalması çocuğun sportif ve kişisel gelişimi açısından önem arz etmektedir. Bu ücretsiz spor yapılan tesislerin çoğaltılması için gerekli destekler verilmeli ve daha büyük kitlelere ulaşılması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- 10- Ailelerin, çocuklarının spor yapmaya müsaade etmemesinin sebeplerine bakılarak çözüm üretilebilir. Çocukların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarına etki eden

araştırmamızda ki değişkenlerden farklı olarak başka değişkenlerinde beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlara etkilerinin araştırılması, olumsuz olabilecek tutumların oluşumunu engelleyecek gerekli önlemlerin alınması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Açak, M. (1997). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. Malatya: Dünya BasımEvi.
- Açak, M. (2005). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. İstanbul: Yayıncılık Matbaası.
- Akpınar, M. (2006). *Öğrencilerin fizik dersine yönelik tutumlarının fizik dersi akademik başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Anabilim Dalı Fizik Eğitimi Bilim Dalı. Ankara.
- Aktepe, V. (2004). *İlköğretim I. kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerini tanıma yeterliliği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Alenezi, M.A. (2005). *Attitude of secondary students toward physical education classes in kuweit*. Ph.D. Thesis, The Pennsylvania State University.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağiran Yayınevi.
- Aracı, H. (2000). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağiran Yayıncılık.
- Aracı, H. (2001). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Aracı, H. (2004) *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. (İkinci Baskı). Ankara: Bağiran Yayınevi.
- Baykoçak, C. (2002). *Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ve tükenmişlik düzeyleri (bursa ili uygulaması)*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi. İstanbul.
- Bozkuş, T., Türkmen, M., Kul, M., Özkan, A., Öz, Ü. ve Cengiz, C. (2013). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ile sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının belirlenmesi ve ilişkilendirilmesi*. International Journal of Science Culture and Sport, 1(3), 11-20.
- Bucher, C.A. (1987). *Management of physical education and athletic programs*. Toronto: Times Mirror.
- Bucher, C.A. and Koenig, CR. (1983). *Method and material for secondary school physical education*. Saint Louis: The C.V. Mossey Company.
- Brustad, R.J. (1993). *Who will go out and play? parental and psychological influences on children's attraction to physical activity*. Pediatric Science. 5 (1), 220-223.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Kılıç, A., Özcan, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Chung, M. H., and Phillips, D. A. (2002). *The relationship between attitude toward physical education and leisure-time exercise in high school students*. Physical Educator, 59 (3), 22-27.
- Çalgın, E.R. (2003). *Niğde ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin mevcut durumlarının değerlendirilmesi ve mesleki sorunlarının tespiti*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Niğde.
- Çamlıyer, H. ve Çamlıyer, H.Ü. (1997). *Hareket eğitimi ve spor*. İzmir: Can Ofset.
- Çeliköz, N. ve Çetin, Ç. (2004). *Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları etkileyen etmenler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Çetin, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (kirşehir il örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çoban, B., Devecioğlu, S., Sarıkaya, M., Güler, G., Zi-rek, O. ve Turan, M. (2003). *Ortaöğretimde spor alanlarının açılmama nedenleri üzerine bir araştırma*. Ankara Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı.
- Çolakoğlu, H. (1986). *Çocuk ve spor*. Ankara: MEB Yayınları.
- Çöndü, A. (1999). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çöndü, A. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. 2. Baskı, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği*. II. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Ankara
- Demirhan, G. ve Koca, C. (2004). *An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation*. Perceptual and Motor Skills, 98 (1), 754-758
- Ergün M. (1996). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Mustafa Ocak Yayınları.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Fidan, N. ve Erden M. (1993). *Eğitime giriş*. İstanbul: Alkim Yayınları.
- GSGM (Gençlik ve Spor Müdürlüğü), (1999). *30 Haziran 2 Temmuz spor şurası*, Ankara.

- Gökmen, H., Karagül, T. ve Aşçı, H.F. (1995). *Psikomotor gelişim*. Ankara: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü, M. ve Korucu, G. (2005). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10–11 Haziran, Burfas Ofset Tesisleri. Bursa.
- Hatten, J.D. (2004). *Racial differences in student's interest and attitudes toward physical education considering grade level and gender*. Ph. D. Thesis, The Florida State University, Florida.
- Haywood K.M. (1989). *Life span motor development*. Pub Inc.: Champaign Human Kinetics.
- Hünük, D. ve Demirhan, G. (2003). *İlköğretim sekizinci sınıf, lise birinci sınıf ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Spor Bilimleri Dergisi, 14 (4), 175-184.
- Hünük, D. (2006) *Ankara ili merkez ilçelerindeki _lköğretim _kinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal, A. (2000). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Konya: Desen Ofset Matbaacılık.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum algı iletişim*. Ankara: Verso Yayıncılık.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum algı iletişim*. (Üçüncü Baskı). Ankara: İmaj Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni insan ve insanlar*. (Onuncu Basım). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2004). *Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları*. 10th ICHPER.SD European Congress and the TSSA 8th International Sport Science Congress, 17 November, Mirage Park Resort, Antalya.
- Kangalgil, M., Hünük D., Demirhan G. (2006). *İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Spor Bilimleri Dergisi, 17 (2), 48-57.
- Karaküçük, S. (1989). *Beden eğitimi öğretmeninin eğitimi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.
- Küçükahmet, L. (1986). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi* (12. Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kaya, K. (2004). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı. Ankara
- Koca, C. ve Aşçı, F. H. (2006). *An examination of self-presentational concern of turkish adolescents: an example of physical education setting. adolencense*. İstanbul: Libra Publishers,
- Koca, C. ve Demirhan, G. (2004), An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Sport Sciences Department*, 98 (4), 754-758.
- Koç, S. (2005). *Beden eğitimi ve sporda beceri gelişimi*. İstanbul: Yaylacık Matbaa.
- Koçak, E. (2002). *Erzurum ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
- Koçak, S. ve Kirazcı, S. (1997). Beden eğitimine karşı geliştirilen tutumlarda cinsiyet belirli bir unsur mudur? I. Uluslararası Spor psikolojisi Sempozyumu. 10-12 Ekim. Mersin.
- Kul, M. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkileri. (Sakarya ili örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sakarya.
- Morey, R. K. and Karp, G. G. (1998). *Why do some students who are good at physical education dislike it so much?* Physical Educator. 55 (2), 35-40.
- Tortop, Y. (1995). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Özçelik, D.A. (1998). *Ölçme ve değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Yayınları
- Özer, D. ve Aktop, A. (2003). İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış bir tutum ölçeği. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (2), 24-30.
- Özgüven, İ. E. (2000). *Psikolojik testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özyalvaç, N.T. (2010), *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi örneği)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Pehlivan, Z. (1997). Beden eğitimi dersi tutum ölçeği ön çalışma raporu. I. Uluslararası Spor psikolojisi Sempozyumu. 10-12 Ekim. Mersin.

- Robazza, C., Bortali, L., Carrora, A. and Bertola, M. (2006). "I wouldn't do it, it looks dangerous": changing students' attitudes and emotions in physical education. *Personality and Individual Differences*. 41 (10), 767-777.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal etkiler*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Subramaniam, P. R. and Silverman, S. (2007). "Middle school students' attitudes toward physical education. elsevier". *Teaching and Teacher Education*, 23 (1). 602-611.
- Sunay, H. (2002). "Türkiye'de sporun yaygınlaştırılması kapsamında çağdas spor yöneticilerinin rolü ve önemi". 7. *Spor Bilimleri Kongresi*. Ankara Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- Sunay, H., Gündüz, N. ve Tanılkan, K. (2002). Ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin amaçların gerçekleşme düzeyleri ile öncelikleri üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7 (3), 35-52.
- Sürethan, A. (2008), *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Şahin, D. (2011), *Okul müdürü, öğretmen ve ebeveynlerin beden eğitimi dersine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şişko, M. ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, s:205-210.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Taşmektepligil, Y. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Tamer, K. (1987). *Beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Tekin, M., Demir, B., Taşgın, Ö. (2005). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çeşitli değişkenler açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı göstermiş oldukları tutum ve görüşlere etkisi. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10 11 Haziran, Burfas Ofset Tesisleri. Bursa
- Topkaya, D. (2004). *Beden eğitimi ve spor öğretiminin eğitsel temelleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Tortop, Y. (1995). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Türkmen, M. (1987). *Türk spor teşkilat tarihi (1922'ye kadar)*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Ders Notları.
- Türkmen, M. (2013). Erken cumhuriyette beden eğitimi ve sporun ideolojik temelleri. *Turkish Studies Dergisi*, 8(6), 729-740.
- Ülgen, G. (1996). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Lazer Ofset.
- Variş, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Üzüm, H. ve Mirzeoğlu, N. (2003). İnanç ve tutumlarda sporun yeri ve önemi. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı. Yıldırım, İ. (Ed.). *10-11 Ekim*. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Variş, F. (1997) *Eğitimde program geliştirme teoriler-teknikler*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Yavaş, M. ve İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Bursa: Melisa Matbaacılık.
- Yıldırım, D. ve Yetim, A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma, *Gazi Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (3), 22-28.
- Yolcu, İ. (1991). Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun yeri ve önemi, *1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, M.E. B. Yayınları, İzmir.

EKLER

Ek 1. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Formu

Ölçeğin amacı; sizlerin “Beden eğitimi tutum” özelliklerinizi belirleyebilmek içindir. Her madde ile ilgili görüş, kişilere göre değişebilir. Lütfen maddeleri “olması gerektiğini düşündüğünüz biçimde değil, kendi benliğinizi tüm gerçekliği ile yansıtacak biçimde” cevaplara yansıtınız. Samimi ve içtenlikle vereceğiniz cevaplar çalışmanın sağlığı açısından çok önemli olup, literatüre katkı sağlaması açısından değerlidir. Sizden beden eğitimi dersi tutum ölçeği üzerinde belirtilecek kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmeyecektir. Cevaplarınız sadece araştırmanın amacına uygun olarak bilimsel açıdan kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Her bir maddedeki görüşe ne derecede katıldığınızı:

( ) Hiçbir zaman, ( ) Bazen, ( ) Nadiren, ( ) Sık sık, ( )

Herzaman seçeneklerinden birinin yanındaki boşluk içine, çarpı (X) işareti koyarak belirtiniz.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Mehmet KARATAŞ Bartın Üniversitesi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz?

Kız Erkek

2. Sınıfınız?

9.sınıf 10. sınıf 11.sınıf

3. Okul türünüz nedir?

Genel (düz) Lise Mesleki ve Teknik Lise

4. Yaşınız?

14 ve altı 15 16 17 18 ve üstü

5. Kaç kardeşiniz var?

0 1 2 3 4 5 6 7 ve üstü

6. Ebeveynleriniz hayatta mı?

Annem ve babam sağ.
 Annem öldü - babam sağ
 Annem sağ - babam öldü
 Annem ve babam öldü.

7. Babanızın eğitim durumu nedir?

Okur –yazar değil Okur-yazar ilkokul ortaokul lise üniversite

8. Annenizin eğitim durumu nedir?

Okur –yazar değil Okur-yazar ilkokul ortaokul lise üniversite

9. Babanızın mesleği nedir?

işçi Memur Özel Şirkette çalışıyor Serbest Meslek
 İşyeri Sahibi Emekli İşsiz Diğer.....

10. Annenizin Çalışıyor mu?

Hayır, Ev hanımı Evet, Bir işte çalışıyor

11. Üniversite giriş sınavı için hazırlık kurslarına (Dershane, Etüt Merkezi, özel ders....vb) gidiyor musunuz?

Evet Bazen Hayır

12. Okul dışı boş zamanlarınızda egzersiz veya sporu ne sıklıkla yapıyorsunuz?

Her zaman Ara sıra Nadiren Hiç

13. Bir kulüp de (futbol, basketbol, karate, masatenisi, güres, vb) düzenli olarak spor yapıyor musunuz?

Evet Bazen Hayır

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Sayın öğrenci,

Aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsunuz, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

1= Kesinlikle Katılmıyorum

2= Katılmıyorum

3= Kararsızım

4= Katılıyorum

5= Kesinlikle Katılıyorum

1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim. (1) (2) (3) (4) (5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim. (1) (2) (3) (4) (5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor. (1) (2) (3) (4) (5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor. (1) (2) (3) (4) (5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor. (1) (2) (3) (4) (5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor. (1) (2) (3) (4) (5)
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor. (1) (2) (3) (4) (5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum. (1) (2) (3) (4) (5)
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum. (1) (2) (3) (4) (5)

- (4) (5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor. (1) (2) (3)
(4) (5)
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır. (1) (2) (3)
(4) (5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz. (1) (2) (3)
(4) (5)
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığımı düşünüyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir. (1) (2) (3)
(4) (5)
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır. (1) (2) (3)
(4) (5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor. (1) (2) (3)
(4) (5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz. (1) (2) (3)
(4) (5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor. (1) (2) (3)
(4) (5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz. (1) (2) (3)
(4) (5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum. (1) (2) (3)
(4) (5)

34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.
(4) (5)

(1) (2) (3)

35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.
(4) (5)

(1) (2) (3)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Mehmet KARATAŞ
Doğum Tarihi : 12.01.1986

Eğitim Durumu

Ön Lisans Öğrenimi : Dumlupınar Üniversitesi / Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü (2005-2007)
Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi / İşletme Fakültesi/İşletme Bölümü (2008-2012)
Lisans Öğrenimi : Kocaeli Üniversitesi / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (2008-2012)
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (2014-...)
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar : Karataş M., Bahadır TK., Bozkuş T., Türkmen M. (2012). Türkiye 1. ve 2. Bocce Liglerinde Oynayan Oyuncuların Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişki. Uluslararası Kültür ve Toplum Kongresi
:

İş Deneyimi

Unvan : Futbol Hakemliği / Bocce Hakemliği / İstatistikçi / Spor Uzmanı
Projeler ve Kurs : Topluma Hizmet Projesi, İstanbul Sosyal Etkinlik Projeleri
1. 2. 3. Kademe Bocce Antrenörlük Kursu
1. Kademe Dart Antrenörlük Kursu
1. Kademe Badminton Antrenörlük Kursu
Spor Masörlüğü Kursu
Kişisel gelişim Kursu

Çalıştığı Kurumlar : Türkiye Futbol Federasyonu
İBB Gençlik Spor Müdürlüğü
MEB Öğretmen

İletişim

E-Posta Adresi : memobocce@hotmail.com

Tarih : 24/05/2019